БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

13 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 184 (3412).

20 *сентябрь*
СЕШАНБА
1966 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Область матлубот кооперацияси коллективлари сабзавот тайёрлаш йиллик планини муддатидан илгари 106,5 процент бажардилар. Пландаги 28 минг тонна ўрнига 29 минг 824 тонна, яъни ўтган йилнинг шу вақтдагига қараганда 10 минг 552 тонна кўп сабзавот тайёрланди. Шунингдек, мева тайёрлаш плани 126 процент бажарилди, пландаги 1500 тонна ўрнига 1890 тонна мева тайёрланди.

Сабзавот ва мева тайёрлаш давом этмоқда.

МЕТАЛЛУРГЛАР ЗАФАРИ

Етти йиллик план корхонада ортиғи билан адо этилди. Маҳсулот ишлаб чиқариш 8 марта кўпайди, сифати яхшиланиб таннархи арзонлашди.

Комбинат коллективи ўтган ойларда ажойиб муваффақиятларни қўлга киритди. Янги техника ва технологиянинг йўлга қўйилиши туфайли ҳозир ўтган йилнинг шу даврига нисбатан корхонада меҳнат унумдорлиги 27,3 процент ўсди. Кўплаб қўшимча маҳсулотлар ишлаб чиқарилди. Ярим йил давомида 1,5 миллион сўмлик фойда кўрилди. Ваҳоланки комбинат яқин йилларгача давлатга зиён келтириб ишлар эди.

Ҳозир корхонанинг қўрғошинрух фабрикаси кенг кўламда реконструкция қилинмоқда. Олтингугурт кислотаси цехи учун қўшимча қувватлар ишга туширилмоқда. Бу объектлар тўла қулдан чиққач, комбинат тўқимачилик, газлама, целюлоза саноати учун кўплаб суюқ олтингугурт ангидриди ва олтингугурт кислотаси етказиб бера бошлайди.

Шу кунларда корхонанинг барча участкаларида Улуғ Октябрь байрами шарафига ўзаро социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Қўрғошин-кон ва Қалмоққир кончилари мусобақанинг олдинги сафларида бормоқдалар. Бу объектлар комбинат учун хом ашё тайёрлаб берувчи асосий участкалардир. Конлардаги ҳар бир машинист ҳозир смена топшириқларини бир ярим бараварга етказиб адо этмоқда. Металлурглар Улуғ Октябрь байрамини ноябрь ойининг биринчи ярми планини бажариш билан кутиб олишга интилмоқдалар.

МАРРАГА ЕТГАН МАРДЛАР

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ БОЛГАРИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош Секретари Л. И. Брежнев Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан дўстлик визити билан Болгария Халқ Республикасига жўнаб кетди. КПСС Марказий Комитетининг секретари Ю. В. Андропов ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга жўнади.

К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Ф. Д. Кулаков ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари Н. Г. Егоричев ва бошқа ўртоқлар кузатиб қолдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев шу куни Софияга етиб келди.

Ўртоқ М. ГАЛИН

Бўкадаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг звено бошлиғи, ҳозиргача машинада 70 тонна пахта териб, мавсум нормасини ошириб бажарди. Энди у 100 тоннага етказиш учун курашмоқда.

Ўртоқ А. ҲАКИМОВ

Оққўрғондаги Карл Маркс номли колхознинг звено бошлиғи унинг звеноси шу кеча кундузда давлатга мажбурият ҳисобидан пахта топширмоқда.

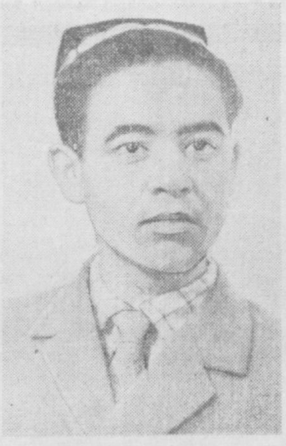

Ўртоқ А. ҚИДИРБОЕВ

Оққўрғондаги Карл Маркс номли колхознинг звено бошлиғи. Маррага етган бу звено аъзолари пландан ташқари яна 10 тонна пахта тайёрлаш учун курашмоқдалар.

Ўртоқ А. ОСТАНАЕВ

Бўка районидаги Тимирязев номли колхознинг звено бошлиғи. Унинг звеносида гектаридан олинадиган ҳосилни 35 центнерга етказиш учун кураш кетяпти.

А. Абалян фотолари.

ДИЙДОР КЎРИШГУНЧА ХАЙР, ДЎСТЛАР

Тошкент аэропорти яна гулларга тўлиб тошди. Республика пойтахти 19 сентябрда Ўзбекистонда ўтказилган Болгария маданияти декадасида қатнашган азиз меҳмонларни ватанига узатди.

Болгариялик дўстлар билан учрашувлар Ўзбекистон халқига катта қувонч бағишлаганлиги учун дўстларга миннатдорчилик билдириш мақсадида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова ва республиканинг бошқа раҳбар ходимлари, санъат, фан, адабиёт арбоблари, жамоатчиликнинг кўпгина вакиллари аэропортга келдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари С. О. Азимов меҳмонлар билан хайрлаша туриб, уларга оқ йўл тилади.

Болгария делегациясининг бошлиғи Цола Драгойчева тўлқинлантирувчи сўзлар айтди.

Карнай-сурнайларнинг тантанавор садолари остида, меҳмонлар тушган самолёт осмонга кўтарилади. (ЎзТАГ).

ИЛҒОР ЦЕХ

Ўртоқ Г. Ишченко бошлиқ 16-цех коллективи ўн ойлик топшириқни муддатидан анча олдин адо этиб қўйди. Коллектив ўтган давр ичида кўплаб сифатли подшипниклар тайёрлаб заказчиларга етказиб берди.

Тошкент подшипник заводидаги бошқа участкалар ҳам ўзаро мусобақалашиб, яқинлашиб келаётган Октябрь байрамини ёруғ юз билан кутиб олишга ҳаракат қилмоқдалар.

БОЛГАРИЯЛИК ДЎСТЛАР ШАРАФИГА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Болгария маданияти декадаси қатнашчилари шарафига 18 сентябрда қабул маросими ўтказдилар.

Қабул маросими ғоят самимий ва қардошларча дўстлик вазиятида ўтди. (ЎзТАГ).

ҲАММА ПАХТА ФРОНТИГА

Қадрдон, жонажон, бепоён далалар! Нақадар соҳибжамол, нақадар етук камол, файзли кенг қучоқлари. Қайси томонга боқманг кўз қувнаб, дил ором олади. Қўйни-қўнжини тўлдириб келган олтин куз меҳнаткаш, жафокаш деҳқонларга деб миллион-миллион олтин кўзачаларда пешона теридан, юрак қўридан бунёдга келган дурдоналарини армуғон этишга тайёр. Мен сеникиман, сенинг ифтихорингман, бойлигингман, тўқлигинг тинчлигинг, хонадонинг ободлигиман, кел, мени тезроқ териб ол, деб кулиб боқмоқда.

Юрагида ўти, билагида кучи бор, тани-жони соғ ҳар бир пахтакор бой келинлардай сепи-зийнатини ёзган шу олтин далаларни Ватан қилган. Қайси томонга боқманг жўшқин ҳаёт, қайноқ меҳнат нафаси уфуради. Ўзни чоғлаб, қўша-қўш этак боғлаб пайкал оралаётган ака-укалар, опа-сингилларнинг шўх ялларлари, деҳқон қаноти, кучи-қудрати «зангори кема»лар ҳайқириғи билан эш бўлиб дилларга битмас-туганмас завқ-шавқ бахш этади.

Шундай, ҳозирги долзарб кунларнинг ҳар дами деҳқон ҳамдами. Қуёш саҳий нурини тўкиб турган — ҳароратли, ер қуруқ бугунги кунларнинг қадрига етмаган пахтакор эртага армонда қолади. Темирни қизиғида босиб, отни қамчилаб манзилга эртароқ етмоқчун чоғланган деҳқонга зафар ёр бўлади.

Ҳар йили ҳам улкан карвонга карвонбоши бўлиб келаётган Оққўрғон райони марду-майдонлари ана шуни ўз қалбларида чуқур ҳис этганлари ҳолда бу йил ҳам астойдил бел боғлаб, енг шимариб «оқ олтин» учун ҳужум майдонига биринчи бўлиб кирдилар. Ҳар йили ҳам терим машиналаридан, қаҳрамон механик-ҳайдовчилардан барака топиб келаётган оққўрғонликлар тўла шайланган ҳолда «зангори кема»ларни поёнсиз пахта майдонларида жавлон урдирмоқдалар. Янги беш йилликнинг биринчи йилида етиштирилган ялпи ҳосилнинг етмиш процентини шу «зангори кема»лар бункерларидан тўкишга чинакам аҳд қилган азамат механизаторлар теримда ғайрат-шижоат, катта жасорат намуналарини кўрсатмоқдалар.

Бугун каттадан-кичик ҳамманинг диққат-эътибори пахта тайёрлаш юзасидан берилаётган маълумотларга қаратилган. Пойтахт областимиз нечанчи ўринда! Қайси район пешқадамлик қиляпти! Минг-минг жуфт кўзлар ана шунга тикилган.

Областимизнинг барча хўжаликларида пахта қийғос очилган, планнигина эмас, зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларни ҳам ортиғи билан бажарилишини таъминлайдиган мўл ҳосилимиз бор. Эндиги ҳамма гап ана шу эл бойлигини қисқа муддатда йиғиб-териб олиш, ҳар йилгидай она-Ватанга республика бўйича биринчилар қаторида ғалаба рапорти берилишини таъминлаш учун пахта фронтида чинакам жанг олиб боришда қолган.

Кейинги кунларда Оққўрғон, Ўрта Чирчиқ ва Бўка районларида терим машиналари сафига машиналар қўшилди, илғор хўжаликларда меҳнат икки сменада ташкил этилди. Механик-ҳайдовчилар орасида социалистик мусобақа байроғи баланд кўтарилди. Эндиликда пойтахт областимиз пахта териш ва тайёрлаш соҳасида олдинга қараб силжимоқда. Бутун куч ва техника воситаларини пахта фронтига тўла сафарбар этиб пешқадамларга етиб олиш учун «пўлат от»ларга қамчи босмоқда.

Ҳа, шундай. Мусобақа чинакам қизғин тус олди. Бугун Оққўрғондан, Бўкадан ва Бекободдан дастлабки, дилларни қувонтирувчи хушхабарлар келмоқда. Оққўрғондаги «Ленинград», Охунбобоев номли, Бекободдаги «Победа», Бўкадаги «XX партсъезд» колхозларида кунига 25—30 «зангори кема» бетўхтов ишлаб турибди. Бу колхозларда йиллик планнинг 35—40 проценти миқдорида пахта тайёрланди. Ана шу районларнинг комплекс механизациялашган звенолари бирин-кетин ғалаба рапорти бермоқдалар.

Оққўрғон районидаги Карл Маркс номли колхознинг Абдуғани Юсупов бошлиқ бригадаси, Абдулла Қодирбоев бошлиқ звено аъзолари, Бўка районидаги Тимирязев номли колхоздан Асрот Остонаев, Бекободдаги «Победа» колхозидан Қўшбоқ Эгамбердиев бошлиқ звено аъзолари йиллик планни ортиғи билан бажариб, шу кеча-кундузда она-Ватанга социалистик мажбурият ҳисобидан «оқ олтин» топширмоқдалар.

Пешқадамлар ўз колхозлари, районлари, областимиз шон-шуҳрати учун пахта фронтининг пўлат сафларида туриб ғайрат-шижоат билан, жасорат ва орият билан ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар. Улар пойтахт областимиз икки йилдан бери карвонга карвонбоши бўлиб келаётганлигини, «зангори кема» лар билан пахта теришда, республикамизнигина эмас, бутун мамлакатимизни қойил қолдирганлигини жуда яхши биладилар. Областимизнинг ана шу олижаноб анъанасини, шон-шуҳратини мустаҳкам сақлаб қолиш учун, бу йил ҳам маррага биринчи бўлиб етиб, жонажон партияга, она—Ватанга, улкан, қудратли халқимизга ёруғ юз билан ғалаба рапорти бериш учун бир жон, бир тан бўлиб меҳнат қилишимиз, қўл теримида ҳам, машина теримида ҳам чинакам жасорат намуналарини кўрсатишимиз керак. «Оқ олтин»имизни қадрлаган, унинг меҳри билан яшаган, унга белининг қувватини, билагининг кучини сарфлаган ҳар бир пахтакор, пахтакорга мададкор бўлган ҳар бир ватанпарвар тошкентлик шарафли ва хайрли курашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшмоғи даркор. Дала гвардиячилари деган юксак номга эга бўлган механик-ҳайдовчилар ўз қудратли агрегатларини кечаю-кундуз бетўхтов ишлашини, бункерлардан кундан-кунга кўпроқ «оқ олтин» тўкилишини таъминламоқ учун белларини маҳкамроқ боғлаб, пешоналарини қаттиқроқ тангимоқлари лозим.

Ҳали Янгийўлда, Оржоникидзе районида, Юқори Чирчиқнинг айрим хўжаликларида «зангори кема»лар тўла ишга туширилгани йўқ. Терим суръати паст. Бу район хўжаликлари қўшни пешқадам районлардан бирмунча орқада қолмоқдалар.

Ана шу районларнинг раҳбарлари йиғим-терим суръатини тезлаштирмоқ учун, областимизда умумий юксалишга эришишни таъминламоқ учун барча зарур тадбирларни кўришлари, ишчи кучларини, «зангори кема»ларни пахта йиғим-теримига тўла сафарбар этиш чораларини кўришлари лозим. Ҳар бир теримчига, ҳар бир механик-ҳайдовчига уларнинг унумли меҳнат қилишлари учун барча зарур шарт-шароитларни яратиб бермоқ ҳамиша диққат-марказимизда бўлсин.

Областимиз пахтакорлари, ғайрат камарини маҳкамроқ боғланг, «зангори кема»лар пахта майдонларида бетиним жавлон урсин, терим суръатига суръат қўшайлик, карвонга карвонбоши бўлиб, пойтахт областимиз шон-шуҳрати учун курашайлик, ҳамма пахта фронтига!

ЙЎЛДОШ ШАҲАРНИ ТЕЗРОҚ БУНЁД ЭТАЙЛИК

СЕРГЕЛИ УЙ-ЖОЙ МАССИВИ ҚУРИЛИШИДА БАНД БЎЛГАН ҲАРБИЙ БИНОКОРЛАРГА — СОВЕТ АРМИЯСИНИНГ СОЛДАТЛАРИ, СЕРЖАНТЛАРИ ВА ОФИЦЕРЛАРИГА, ИШЧИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИГА

Қадрли ўртоқлар!

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети фидокорона меҳнатингиз учун, КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг Тошкент шаҳрида зилзила оқибатларини тугатиш юзасидан берган топшириқларини бажаришда актив қатнашаётганлигингиз учун Сизларга, шонли ҳарбий бинокорларга самимий ташаккур изҳор қиладилар.

Шу нарса қувончлики, сизлар ана шу муҳим топшириқни бажаришда ватанпарварлик ва интернационал бурчингизни чуқур англаш намуналарини кўрсатмоқдасиз, қурилиш ишлари фронтини кун сайин кенгайтирмоқдасиз, меҳнат соҳасидаги муваффақиятларингизни тобора кўпайтирмоқдасиз. Совет Армиясининг минг-минглаб ҳарбий бинокорлари, ишчи ва хизматчилари табиий офат оқибатларини тугатиш учун курашда мардона ва қаҳрамонона меҳнат, юксак интизом ва уюшқоқлик намуналарини кўрсатмоқдалар.

Сизнинг қўлингиз билан 150 минг квадрат метрлик майдонда Сергели уй-жой массиви барпо этилмоқда. Сергели яқин орада мардлик, тинчлик ва дўстлик шонли шаҳри — Тошкентнинг муносиб йўлдоши, гўзал ва обод шаҳар бўлиб қолади. Сизлар қисқа вақт ичида 200 дан ортиқ шинам уй-жойларни фойдаланиш учун топширишга тахт қилиб қўйдингиз ва яна 600 га яқин уй-жой қурмоқдасиз. Сизлар 128 километр узунликда инженерлик шохобчаларини вужудга келтирдингиз, 120 минг квадрат метрдан ортиқ йўлга асфальт ётқиздингиз. Маданий-маиший объектлар қурилиши кенг тус олиб кетди.

Бу — зилзила оқибатларини тугатиш йўлидаги умумхалқ курашига, бошпанасиз қолган тошкентликларни уй-жой билан таъминлаш ишига қўшилган катта ҳиссадир.

Аммо, эришилган муваффақиятлар билан қаноатланиб қолиш ярамайди. Олдимизда катта-катта вазифалар турибди. Бу вазифаларни бажармоқ учун куч ва ғайратни янада зўр бериб ишга солиш, астойдил қаҳрамонона меҳнат қилиш талаб этилади.

Фурсат жуда ғанимат бўлиб қолди. Фурсат биздан жадал ишлашни, қурилиш ишлари суръатларини зўр ғайрат билан тезлатишни талаб қилмоқда. Ёғингарчилик ва совуқлар бошланишига кўп вақт қолмади, қиш ҳам яқинлашиб келмоқда. Ваҳоланки, тошкентликларнинг минг-минглаб оилалари ҳали ҳам бошпанасиз бўлиб, палаткаларда яшамоқда. Улар қийинчилик ва машаққатларга сабот билан бардош бермоқдалар, уй-жойларни тезроқ қуриб беришингизни сабрсизлик билан кутмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Тошкент йўлдоши — Сергели шаҳрини барпо этаётган барча ҳарбий бинокорларни, Совет Армиясининг ишчи ва хизматчиларини, қурилиш бўлинмаларидаги барча партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларини 1 ноябргача 100 минг квадрат метр ҳажмидаги уй-жойнинг фойдаланишга топширилишини таъминлаш ва 1966 йилда уй-жой массиви қурилишини тамомила тугаллаш учун бутун куч-ғайратингизни сарф қилишга даъват этадилар.

Сизлар бу вазифани амалга ошириш учун куч ва ғайратингизни аямайсиз, ҳукуматнинг топшириғини ва ўз зиммангизга олган социалистик мажбуриятларингизни белгиланган муддатда ва ғоят сифатли қилиб шараф билан бажарасиз, ўзингизнинг бутун маҳоратингизни, қалбингизнинг бутун ҳароратини ана шу умумхалқ ишига сарф қиласиз ва шонли меҳнат зафарларига эришасиз, деб қаттиқ ишонч билдирамиз.

Улуғ Совет Ватанимизнинг бахт-саодати йўлидаги меҳнатингиз ва хизматингизда янгидан-янги муваффақиятларга эришувингизни чин кўнглимиздан тилаймиз!

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ВА ҒЎЗАЛАРНИ ДЕФОЛИАЦИЯ ҚИЛИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 19 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда терилган	Мавсум бошидан	Бир кунда машинада терилган	Мавсум бошидан бери машинада терилган	Дефолиация қилиш
Оржоникидзе	2,86	20,57	—	—	45,3
Оққўрғон	3,83	20,29	5,14	25,00	152,7
Бекобод	2,47	17,12	2,78	11,34	98,3
Ўрта Чирчиқ	3,74	16,39	4,54	15,18	145,7
Калинин	2,91	15,49	3,75	9,50	70,0
Юқори Чирчиқ	3,28	14,95	5,23	16,33	111,0
Бўка	2,86	14,86	3,78	15,52	143,0
Янгийўл	2,37	14,22	2,58	9,69	101,4
Область бўйича:	3,07	16,64	3,96	16,39	126,9

ИЛҒОР ЛУБКОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

Каноп ўрим-йиғими ва уни давлатга сотишда энг юксак кўрсаткичларга эришган лубкор хўжаликларга бериш учун Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи таъсис этилди.

Қизил байроқ ҳар ўн кунда бериб борилади.

ҒАЛАБА РАПОРТИ

КПСС XXIII съезди қарорларини изчиллик блан амалга ошираётган Оржоникидзе районидаги Фрунзе номли колхоз аъзолари яна бир ғалабани қўлга киритишди. Миришкор деҳқонлар сабзавот сотиш йиллик планини районда биринчи бўлиб ортиғи билан бажардилар. Давлатга 2300 ўрнига 2380 тонна сабзавот маҳсулотлари етказиб берилди. Ҳали далада йиғиштириб олинмаган ҳосил кўп. Колхозчилар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, пландан ташқари давлатга яна 500 тонна сабзавот маҳсулотлари етказиб бериш мажбуриятини олдилар.

Райондаги Киров номли, Жданов номли «Правда» колхозларининг меҳнаткашлари ҳам беш йилликнинг дастлабки йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун курашмоқдалар. Бу колхозларнинг паррандабоқарлари давлатга тухум сотиш планини ошириб бажардилар. Гўшт ва бошқа чорва маҳсулотлари етиштириш планини тезда бажариш учун қизғин курашяптилар.

И. РУСТАМОВ.

РАҲМАТНОМА

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва область ижроия комитети давлат пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарган пешқадам комплекс механизациялашган звеноларнинг пахтакорларини рағбатлантириш мақсадида «Раҳматнома» таъсис этдилар. Бу «Раҳматнома»лар пахта сотиш йиллик планини шараф билан бажарган звеноларнинг бошлиқларига тантанали суратда топширилади.

Унда область партия комитети ва область ижроия комитети механизатор-звено бошлиғини ҳамда звенонинг барча аъзоларини катта меҳнат ғалабаси билан табриклайдилар, Уларнинг галдаги ишларига муваффақиятлар тилайдилар.

Мана бу суратда «Раҳматнома» тасвирланган.

Кеча областимизда 3,07 процент пахта тайёрланди. © *Оққўрғонликлар 3,83, ўртачирчиқликлар 3,74, юқоричирчиқликлар 3,28 процент пахта топширдилар.* ©Пешқадамлардан ўрнак олиб, терим суръатини жадаллаштириш учун астойдил курашайлик!

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Мамараим ҳар куни тонг билан бирга уйғонади-да, далага отланади. Қайси бригада, қайси звено, участкада иш қандай бораётганлигини ўз кўзи билан кўришга ҳаракат қилади. Устахонада, гаражда бўлади. Кейин фермадагилар билан ҳам суҳбатлашиб чиқади.

Мўлжалдаги ишларини бажариб бўлгач, кабинетига қайтади. Кимлар яхши меҳнат қиляпти, кимлар оқсаяпти, уларга қандай ёрдам керак, бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан кўра унумли ишлаш учун нимага эътибор бериш зарур — ана шулар ҳақида бош қотиради, мулоҳаза юритади. Активлар билан маслаҳатлашади, режалар тузади.

Ҳозир йиғим-терим бошланган кунлар эмасми, бугун у даладан анча кеч қайтди. Кабинет эшиги очиқ эди. Қоровул хонанинг ҳавосини янгилаш учун деразаларни очиб қўяётган экан. Мамараим бошидаги шляпасини олиб илгакка илди-да, столга бориб ўтирди. Газета ва журналларни варақлай бошлади. Шу пайт қоровул унинг қўлига хат тутқазди. Кимдан бўлиши мумкин, бироз ҳайрон бўлиб турди у. Сўнг конвертни очиб ундаги сатрларга кўз югуртирди.

— Дўстим, Мамараим, — деб ёзилган эди хатда, — яқинда газетада сизларнинг 1-«Пискент» совхозингиз ҳақида ёзилган мақолани ўқидим. Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, маданий-маиший қурилиш, айниқса, пахтачиликда эришган катта ютуқларингиз мени беҳад хурсанд қилди. Ажойиб самараларингиз билан чин юракдан табриклайман. Сенга сиҳат ва саломатлик тилаб, қолувчи дўстинг Мамасодиқ...

Хатни ўқиб бўлгач, партком секретарининг юзларига майин табассум югурди. Раҳмат дўстим, раҳмат, эслаб хат ёзганинг учун, дилидан ўтказди. Лекин, сен билсайдинг бу ютуқларни қўлга киритиш учун қанчалик тер тўкканлигимизни.

Лекин эндиликда фақат яхши еб, яхши кийинишнинг ўзи кифоя қилмайди. Кишининг вақти чоғ, кайфияти яхши бўлса иши унумли, баракали бўлади. Шундай экан, одамларга барча қулайликларни яратиб берайлик.

— Ҳосилни биз етиштирдигу, — деди бригадир Маҳмуд ака, — лекин териб олишга келганда четда томошабин бўлиб қолавердик. Совхоз агрономи биз билан маслаҳатлашмай, ғўза баргини тўкишни кечиктириб юборди. Фурсат ўтиб боряпти-ку, деб айтсак, ҳали вақт эрта-ку, билмагандан кейин аралашиб нима қиласизлар, деб қойиди. Натижа нима бўлди денг, ғўза барги сифатли тўкилмади, машиналарнинг ишлаши учун яхши шароит яратилмади. Йиғим-терим ёғин-сочинли кунларга қолиб кетди.

— Комплекс механизациялашган звенони тузишдан мақсад нима? — деди механизаторлардан бири, — оз меҳнат сарф қилиб, мўл ҳосил етиштириш. Шундай бўлгандан кейин нега бизда бундай звеноларга эркинлик берилмайди. Улар, «хўжа кўрсин»га тузиб қўйилган, номи бор-ку ўзи эскичасига иш олиб боради. Бундан нима фойда?!

Ўша кунги партия йиғилишида яна кўп гаплар бўлди. Деҳқонлар совхоз дирекцияси ва партия ташкилотининг раҳбарлик услубидаги камчиликларни очиб ташладилар. Раҳбарлар янгидан сайланди. Область партия комитетида инструктор бўлиб ишлаган Ходи Мирзаев совхозга директорлик қила бошлади. Коммунистлар Мамараим Абдул-ҳакимовни партия комитетининг секретарлигига сайладилар.

Партия ишида ҳали тажрибаси йўқлигиданми, дастлабки кезларда Мамараим анча қийналди. Ҳар куни унинг ҳузурига турли соҳа кишилари келишар, унга ҳар хил масала бўйича мурожаат қилишарди. Ана шундай пайтда Мамараим ётиғи билан иш тутишга ҳаракат қилди. Баъзи-

Мўл ҳосил етиштириб, мўмай даромад олган деҳқонлар тўқ ва фаровон турмуш кечириб, яхши ҳордиқ чиқармоқдалар.

Эҳ-е, бу ютуқлар ўз ўзидан қўлга кирмади. Одамларнинг куч ва ғайратини бир мақсадга йўналтириш учун кўп қийинчиликларни енгишга тўғри келди. Ахир, илгари ҳеч кимга гап бермай, енгил-елпи ишлашга ўрганиб қолган шуҳратпарастлар сувни лойқатмоқчи бўлиб озмунча ҳаракат қилишмади.

...Коммунист механизатор Раҳмон Сафаров бир вақтлари ғўза парваришида донг таратган эди. Унинг номи ҳар бир мажлисда тилга олиниб мақталарди. Лекин у мақтовларни яхши хазм қила олмади. Манманликка берилиб, ўз обрўсини йўқотиб қўйди. Кўпчиликнинг ишига жон ачитмайдиган бўлиб қолди. Ремонт пайтида ҳар хил баҳоналарни рўкач қилиб, ўзини четга олиб юрди. Терим бошланганда эса звеномизда пахтани машинада териб бўлмайди, деб туриб олди.

— Нега? — деб бюро аъзолари уни қистовга олишди.

— Ерлар машина теримига яхши тайёрланмаган, — деди у.

— Бўлмаса қўшни звенога ўтиб ишланг, машинангизнинг умри бекорга ўтмасин, — деб таклиф қилишди унга.

— Соғлигимга тўғри келмайди, — деб дудмал жавоб берди у...

Бундайлар кўп эмасди. Уларнинг хатоси ўз вақтида кўрсатилди. Бу бошқаларга ҳам сабоқ бўлди.

Дарҳақиқат совхоз коммунистлари қийинчиликларни мардонаворлик билан енгиб, ташаббус ва ғайрат кўрсатиб ишладилар.

Барот Саидов илгари бригадага бошчилик қиларди. Ўша йили катта бир бўлимни бошқарди. Кичикни ука, каттани ака деб меҳнат қилди. Кўп йилдан буён қолоқ бўлиб келган бўлимни илғорлар даражасига кўтарди. Биринчи бўлиб маррага етиб келди.

КИШИЛАР ҚАЛБИГА ЙЎЛ ТОПИБ...

Бу қувончли хат уни беихтиёр ҳаёлга чўмдирди. Секретарнинг кўз ўнгида бундан икки йил илгари бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилиши намоён бўлди. Ўша мажлислардаги гаплар сира унинг ёдидан кўтарилмайди. Тўғри, у маҳалда Мамараим совхозда ишчилар комитетининг раиси бўлиб ишларди. Лекин коммунист эмасми, бу ерда айтилган аччиқ-чучук гаплар унга ҳам қаттиқ таъсир қилганди. Совхознинг қолоқ бўлиб қолганидан у ҳам виждон азобида эди.

— Ўзларингиздан қоладиган гап йўқ, — деган эди ўшанда мажлисни очиб, областдан келган вакил, — ўтган йили область пахта планини муддатидан илгари ошириб бажарди. Лекин атиги иккита хўжалик маррага етолмай қолди. Уларнинг бири — сизларнинг совхозингиз. Ҳамма пахта планининг бажарилганлигини тантана қилсаю, сизларнинг совхозингиз ишчилари бошларини қуйи солиб юришса. Қани айтинглар-чи, коммунистлар, сизлар ана шундай дил хуфтонликни ўзларингизга эп кўрасизларми? Ахир бошқаларда бор имконият сизларда ҳам бор эди-ку! Ерни вақтида ҳайдаб, чигитни ернинг ўз намига ундириб, кўчатни бутлаб олган эдингиз. Сир нимада, айб кимда? Бугун мана шу ҳақда рўй-рост гаплашиб олайлик.

Коммунистларнинг дилда йиғилиб қолган гиналари кўп экан: Улар ҳаммасини ўртага тўкиб солишди.

— Гапнинг ростини айтсам, — деди кўпни кўрган уста пахтакор, коммунист Тоштон ака, — баъзи раҳбарларга қойил эмасман. Улар нуқул пахтани суриштиришади. План бунча бўлсин, бунча пахтани машинада териш керак, деб топшириқ беришади-ю, лекин пахтани етиштираётганлар қандай яшашяпти, қандай дам олишяпти, уларнинг ишдан кейинги турмуши қандай ўтяпти — бу билан кам қизиқишади.

Сир эмас, совхозимизнинг кўпгина бўлимлари ҳалигача водопровод сувлари билан, электр чироқлари билан таъмин этилмаган. Ҳар гал мажлисда бу ҳақда гапираверибчарчадик. Улар ҳам ваъда беришавериб бизни зериктиришди. Хўп бўлади, дейишади-ю, амалда кўринмайди. Ношукурчилик эмас, ейишдан, ичишдан, кийинишдан нолийдиган жойимиз йўқ. Омборда донимиз, чўнтакда пулимиз етарли.

ларга ўхшаб ўзини билармон қилиб кўрсатишдан қочди. Қўлидан келадиган ёрдамни аямади.

Баъзи кишилар эски раҳбарларнинг устидан шикоят қилиб келишар эди. Илгариги директоримиз, парткомимиз ундай эди, бундай эди, кўп ишларни ўзбошимчалик билан қиларди, деб ўзларини кўрсатишга ҳаракат қилишди. Ана шундай пайтда Мамараим ҳовлиқмади.

— Энди бўлиб ўтган гапларни қайтариб ўтиришнинг фойдаси йўқ, — деб тушунтирди у, — сирасини айтганда, ўша камчиликларнинг содир бўлишига сизларнинг ҳам бир жиҳатдан айбларингиз бор. Нега ўша маҳалда кўра-била туриб юз-хотир қилдиларингиз? Камчиликни кўрсатишдан осон нарса йўқ. Ҳамма гап уни бартараф қилабилишда. Бунинг учун эса ҳаммамиз биргаликда киришишимиз, бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилишимиз керак. Камчиликни айтсагу, шу билан иш битди деб қараб тураверсак, бу инсофдан бўлмайди. Бу коммунистга хос фазилат эмас. Демоқчиманки, ҳамма ишни фақатгина директор ёки партком секретарининг зиммасига юклаб қўйиб, кейин иш барбод бўладиган бўлса ҳамма айбни уларга тўнкаш ҳам яхши бўлмайди...

Мамараим ҳар бир ишни коллектив билан, бюро аъзолари билан, активлар билан маслаҳатлашиб, сўнг амалга оширишга киришди. Совхоз дирекцияси билан маслаҳатлашиб, ўша мажлисда айтилган гапларни амалга ошириш учун тадбирлар белгиланди. Совхоз бўлимларини обод қилиш, бойлик яратаётганларнинг унумли меҳнат қилиши учун ҳамма шароитларни муҳайё қилиб қўйиш учун кураш қизитилди. Бўлимлар, бригадалар, звенолар ишчан кадрлар билан мустаҳкамланди.

Мана, орадан икки йилдан ортиқ вақт ўтди. «Кенгашли тўн тор келмас», деганларидек, далаларда ҳосил мўл бўлди. Ўша йили машиналар жавлон урди. Пахта плани муддатидан илгари ортиғи билан бажарилди.

Қишлоқ ҳуснига ҳусн қўшилди. Янги типдаги бир неча турар-жой бинолари қад кўтарди. Водопровод тармоқлари кенгайди. Ҳар бир уйда электр чироқлари порлаб турибди. Радио, телевизор бор. Қишлоқда иккита бошлангич мактаб учун бино қурилди. Йўлларга асфальт ётқизилди.

Умматқул Иброҳимов илгари хўжалик ишида ишларди. Яхшигина маош ҳам оларди. У пахтакор бригадага бошчилик қилиш истагини билдирди. Унга энг кам ҳосил бериб келган бригадани бирктиб қўйишди. Ёш коммунист Умматқул куч ва ғайратини аямасдан меҳнат қилди. Ўша йили бригада гектаридан 32 центнердан ҳосил топширди.

Бу йил эса коммунистлар уни бўлим бошлиғи қилиб кўтаришди. Ҳозир бу бўлим далаларида терим қизғин. Салкам 600 гектарлик майдондаги ҳосилнинг деярлик 80 процентини машинада териб олиш учун кураш кетяпти.

Совхоз бўйича бу йил 3660 гектар ерда пахта етиштирилди. Азамат пахтакорлар оққўрғонликларнинг ташаббусига қўшилиб, деярли 60 процент пахтани машинада териб олишга бел боглаганлар. Бу ишларга совхознинг бош инженери коммунист, техниканинг жиловкори Ғулом Турдиохунов бошчилик қилмоқда. Совхозда юздан ортиқ механизациялашган звено бор. Буларнинг кўпига коммунистлар бошчилик қилишади. Қосим Эшонқулов, Зокир Бекмуродов, Сулаймонхўжа Нуралиев, Тоир Турсунматов Абдураҳмон Қўзибоев, Мусаддин Шоазимов ва бошқалар ҳаммага ибрат бўлишмоқда. Улар мавсумда машиналар билан 70—80 тоннадан пахта териш учун, пахта тайёрлаш давлат плани ва мажбуриятларини қисқа вақт ичида бажариш учун курашмоқдалар.

Машина деҳқонга мадад ва қанот бўлмоқда. Совхозни оёққа тургизган, тер тўкиб зар ундираётганлар ҳам ана шулар, янгиликнинг ижодкорлари, дала гвардиячиси бўлган механизаторлар. Ана шуларнинг ғайрати туфайли бу йил ҳам пахтазорларда ҳосил мўл бўлди. Улар бор экан, бу ҳосилнинг сўнгги граммларигача нес-нобуд қилмай йиғиб-териб оламиз. Улар бор экан, қишлоғимиз яна ҳам обод ва гўзал бўлаверади. Сен ана шуларга раҳмат айтгин, дўстим Мамасодиқ, деб ҳаёлан мурожаат қилди у хат эгасига. Мен эмас, ана шу фидокор жонкуяр кишиларни табриклаш, қутлаш керак. Булар бор экан, совхозимиз юксалиш йўлидан яна ҳам дадил олға бораверади. Биз бундан буён ҳам янги-янги ютуқларни қўлга киритаверамиз.

Н. РИХСИЕВ.

БЕКОБОД ЦЕМЕНТИ

Ҳозир пойтахтимизда катта қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Иттифоқимизнинг барча шаҳар ва республикаларидан келган қардош бинокорлар Чилонзор, Високовльтний, Оқтепа массивларида катта ҳажмда турар жойлар, маданий-маиший объектлар бунёд этмоқдалар. Областимизнинг бошқа шаҳарларида ҳам қурилиш кўлами кенг. Чорвоқ гидроузели бунёд этилаяпти, янгидан турар-жой микрорайонлари яратилаяпти. Уларнинг барчасига цемент керак. Ҳозирги замонда цемент «қурилишнинг нони» бўлиб қолган. Усиз замонавий иншоотларни тасаввур қилиш қийин.

Бекобод цементчилари буни яхши ҳис этишмоқда. Шунинг учун ҳам улар цемент ишлаб чиқаришни йил сайин кўпайтирмоқдалар. Корхонамизда етти йиллик план топшириқлари муваффақиятли адо этилди. Комбинатнинг 40 йиллигини коллективимиз улкан ғалабаларни қўлга киритган ҳолда кутиб олди. Етти йил давомида цехларимизда цемент тайёрлаш ҳажми уч баравар ошди. Ҳозир ҳар кеча-кундузда 2100 тоннага етказиб «қурилиш нони» тайёрламоқдамиз. Цементчилар меҳнати ҳукуматимиз томонидан юксак қадрланмоқда. Яқинда СССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинди. Фармонга биноан коллективимизнинг 16 аъзоси юксак ҳукумат мукофотига сазовор бўлди. Печь старший машинисти Қосим Фармонов эса Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини олишга муяссар бўлди.

Юксак мукофот коллективимизни янги-янги марралар сари чорламоқда. Ички имкониятларни қидириб топиш ва уни ишга солиш, цемент сифатини яхшилаб, таннархини тағин ҳам арзонлаштиришга даъват этмоқда. Комбинат коллективи ўз олдида турган шарафли вазифани чуқур ҳис этиб, агрегатлар қувватидан максимал фойдаланмоқда. Исрофгарчиликка қарши тиш-тирноғи билан курашмоқда. Ҳаракатимиз ўз самараларини беряпти. Иккинчи квартал давомида коллективимиз социалистик мусобақада ғолиб чиқиб, Ўзбекистон ССР қурилиш материаллари саноати министрлиги ҳамда Ўзбекистон ССР касаба союзлари комитетининг кўчма Қизил байроғини ва 8400 сўмлик пул мукофотини олишга сазовор бўлди. Ҳозир эса ҳамма бир жон-бир тан бўлиб, учинчи кварталда ҳам ғолибликни қўлда сақлашга ҳаракат қилмоқда.

Ўтган саккиз ойлик топшириқ ортиғи билан адо этилди. Планга қўшимча равишда 390 минг сўмлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқарилди. Қурилишларга планда ташқари 9518 тонна аъло сифатли цемент етказиб берилди. Шунингдек, 3599 тонна оҳак, 19 шартли километр тайёр труба ҳам планга қўшимча равишда тайёрланди.

Комбинат аҳли тошкентлик қардошларимиз ташвишига ҳамдардлик билдириб, шифер ишлаб чиқаришни анча кўпайтирди. Қурилаётган янги турар-жойлар учун кўплаб шифер керак бўлади, ахир. Биз 8 ой давомида 3 миллион донадон ортиқроқ шартли плита шифер тайёрлаб, Тошкент қурилишларига жўнатдик. Бундан буён ҳам шифер, цемент ишлаб чиқариш ҳажмини кенгайтираверамиз.

Тошкентда рўй берган зилзила оқибатларини тезроқ бартараф этиш мақсадида коллективимиз ўз зиммасига оширилган мажбуриятлар олиб ишламоқда. Йил охиригача биз планга қўшимча равишда 20 минг тонна цемент ва кўплаб шифер тайёрлаб беришга аҳд қилганмиз.

Шу кунлардаги меҳнат зиммага олинган юксак мажбуриятга яраша бўлмоқда. Айниқса, коммунистик меҳнат бригадаси номини олган коллективлар мусобақанинг олдинги сафларида бормоқдалар. Шу кунгача бизда 14 бригада ва буғ-қозон цехи коммунистик меҳнат коллективи деган юксак ном билан меҳнат қилмоқда. Машинистлардан У. Исмоилов, Н. Воронов, В. Беляев, ишчилардан К. Фёдорова, А. Цой кабилар смена топшириқларини мунтазам ортиғи билан адо этиб, коллектив эришаётган ютуқлар кўламини кенгайтирмоқдалар. Улар билан биз албатта ўз сўзимизнинг устидан чиқамиз. Ўлкамиз қурилишларига кўплаб аъло сифатли бинокорлик материаллари етказиб берамиз.

Янги беш йиллик корхонамизга қанот бағишлайди. Бундан буён цехларимиз кенгайиб, ишлаб чиқараётган маҳсулотларимиз кўпайиб боради. Коллективимиз беш йил давомида ускуналардан фойдаланиш коэффициентини юз процентга етказишлари керак. Шунда биз ҳар йили қўшимча 90 минг тонна цемент ишлаб чиқариш имконига эга бўламиз. Бу шарафли вазифа албатта бажарилади. Коллективимиз бунга қодир.

Т. ТОШПЎЛАТОВ,
Бекобод цемент комбинатининг директори.

НАЗОРАТЧИЛАР ТАЖРИБА АЛМАШДИ

Куни кеча область партия комитетининг мажлислар залида халқ контроли комитетлари штатсиз бўлим мудирларининг семинари бўлиб ўтди. Бунда область, шаҳар, район халқ контроли комитетлари штатсиз бўлим мудирлари иштирок этдилар.

Семинарда область халқ контроли комитетининг раиси ўртоқ И. Раҳматов «КПСС XXIII съезди ва халқ контроли комитетларининг вазифалари» ҳақида доклад қилди. Шундан сўнг тажриба алмашиш бошланди. Халқ назоратчилари қишлоқ хўжалиги, транспорт, саноат, маиший хизмат ва савдо, соғлиқни сақлаш, маориф ва фан ҳамда бошқа соҳалар бўйича секцияларга бўлиниб, алоҳида-алоҳида машғулотлар ўтказдилар. Қишлоқ хўжалиги бўйича бўлиб ўтган бу тажриба алмашиш машғулотида республика халқ контроли комитети қишлоқ хўжалиги бўлим мудири ўртоқ М. Мирқосимов сўзга чиқди ва халқ контроли комитетларининг ишини янада яхшилашда штатсиз бўлим мудирларининг роли ҳақида гапирди.

— Йил бўйи қилинган меҳнатга якун ясаладиган, мўл ҳосилни ёмғирли-қировли кунларга қолдирмай териб оладиган давр келди. Бунда халқ контроли комитетларининг роли катта бўлиши керак, — деди у, — камчиликларга шафқатсиз бўлайлик, топширилган иш учун талабчанликни ошириш керак.

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети меҳнаткашлар шикоятлари ва таклифлари бюросининг мудири ўртоқ Ф. Назруллаев меҳнаткашларнинг шикоят ва аризаларига жиддий эътибор билан қараш, ўз вақтида тегишли чора-тадбир кўриш, корхона, муассасалар, колхоз ва совхозларнинг бепарво раҳбарларига нисбатан муросасиз бўлиш зарур деб таъкидлади.

Область матлубот жамияти раисининг ўринбосари Т. Васильченко ва область савдо бошқармаси бошлиғи ўринбосари Т. Павлоцкий ўртоқлар савдо соҳасида ишлайдиган халқ назоратчиларининг вазифалари ҳақида гапирдилар.

Семинарда ҳаммаси бўлиб 20 дан ортиқ штатсиз бўлим мудирлари сўзга чиқиб ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

● Алексей Пильшиков Оҳангарондаги 9-шахтанинг пешқадам новалоотбойшчиги. Алексей шу кунларда Улуғ Октябрь байрами шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб ажойиб натижаларни қўлга киритмоқда.

● В. И. Ленин номли ателье чеварлари қўлидан чиқаётган бежирим кийим-бошлар тошкентликлар дидига мос тушиб қолган. Ҳозир ательеда қишлик пальтолар тикиляпти. Улар сифатидан заказчилар хурсанд.

Суратда: қўли гул чеварлардан А. Тошпўлатова, Х. Имонова ва С. Ёқубжонова ўртоқларни кўриб турибсиз.

А. Тўраев ва М. Нуриддинов фотолари.

ИЛҒОР БИНОКОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари Республика Совети Тошкентни қуриш ва уни тиклашда қатнашаётган умумий қурилиш трестлари ва ихтисослаштирилган трестлар ҳамда трестларга тенглаштирилган ташкилотларнинг август ойидаги иш якунларини қараб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил байроғи ҳамда беш минг сўмлик пул мукофоти қуйидаги коллективларга берилди:

«Главташкентстрой»нинг 7-қурилиш трестига (бошқарувчиси **Н. С. Маев,** партия ташкилотининг секретари **Т. Д. Киросанова,** қурилиш комитетининг раиси **Г. А. Без),** бу қурилиш тресті қурилиш-монтаж ишлари планини 125,1 процент, уй-жойларни фойдаланишга топшириш планини 100 процент, мактабларни ремонт қилиш планини 110 процент бажарган;

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг шаҳар қурилиш трестига (бошқарувчиси **П. П. Осипов,** партия ташкилотининг секретари **Г. Ц. Сигало,** маҳаллий комитет раиси **Г. Е. Ивашкин),** бу трест қурилиш-монтаж ишлари планини 100,1 процент, уй-жойларни ремонт қилиш планини 102,6 процент, мактабларни ремонт қилиш планини 167,3 процент бажарган ва пландан ташқари 770 ўринли болалар муассасаларини ремонтдан чиқарган.

«Главвоенстрой»нинг ишлаб чиқариш-фармойиш бериш бошқармасига, бу бошқарма август ойида пландаги 4.796 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари ўрнига 4.961 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини адо этган, кўчма Қизил байроқ «Укрстрой» тресті дан олиб берилди.

«Укрострой» тресті коллективининг август ойида яхши ишлаганлиги қайд қилинди (бошқарувчиси **А. Н. Шчепетильников,** партия ташкилотининг секретари **П. Г. Билецкий,** бирлашган қурилиш комитетининг раиси **Н. Ф. Шамрай).**

МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИ

Тошкент бинокорлари август ойида саҳни қарийб тўрт минг квадрат метр уй-жойни фойдаланишга топширдилар. Бир ой ичида саккизта янги мактаб ва иккита мактабгача тарбия муассаси ишга туширилди, зилзиладан зарар кўрган беш мингдан кўпроқ квартира ремонтдан чиқарилди, авария ҳолидаги 80 дан кўпроқ мактаб, бир неча болалар ва медицина муассаси тикланди.

Илғор коллективлар август ойида зўр бериб меҳнат қилдилар. Ана шу коллективларнинг учтасига социалистик мажбуриятларни бажаришда эришган муваффақиятлари учун шу ойдаги мусобақа якунларига қараб шаҳар партия комитети, шаҳар ижроия комитети, «Главташкентстрой» ҳамда қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати ишчилари республика комитетининг кўчма Қизил байроқлари топширилди. Бундай мукофотларга Қозоғистон ССР қурилиш-монтаж комплекси, «Главташкентстрой»га қарашли 159-қурилиш трестининг 22-қурилиш бошқармаси ва тиклаш ишлари бошқармасига қарашли 9-қурилиш тресті 50-қурилиш бошқармасининг коллективлари сазовор бўлдилар.

Республика пойтахтини тиклаш ишларида қатнашаётган қурилиш индустриясининг бир қанча бошқа қурилиш ташкилотлари ва корхоналарининг яхши ишлаганлиги қайд қилиб ўтилди.

МАТБУОТ ОБЗОРИ

ИРРИГАЦИЯ ВА ГАЗЕТА

Бўка райони областимизнинг йирик пахтакор районларидан бири. Лекин бу ерда пахтачилик билан бирга қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари, жумладан, чорвачилик, ғаллачилик, боғдорчиликни ривожлантириш соҳасида ҳам анча иш қилинмоқда.

КПСС Марказий Комитети май Пленуми бу соҳада қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари олдига янада катта вазифаларни қўйди. Партиямиз дон ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинларидан муттасил мўл ҳосил олиш учун ерларни мелиорациялашни кенг ривожлантириш йўлларини кўрсатиб берди. Бўка райони шароитида ҳам бу вазифани амалга ошириш, айниқса, муҳим аҳамиятга эгадир. Районда сув чиқариш йўли билан ўзлаштирилиши лозим бўлган ерлар анчагина бор. Экин майдонларининг захини қочириш, сувнинг ерга сингиб кетишини камайтириш учун ариқ ва каналларга бетон ётқизиш керак. **«Пахтакорлар овози»** район газетаси қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг бу соҳадаги ишларини қандай ёритмоқда?

Газета май Пленуми бўлиб ўтганидан сўнг «Муттасил мўл ҳосил етиштиришнинг муҳим омили» сарлавҳаси билан берилган бош мақолада Пленум қарорларини ҳаётга татбиқ қилиш учун нималарга эътибор бериш кераклигини кўрсатиб берди. Газетанинг худди шу сонида район суғориш системалари бошқармаси бошлиғи Я. Абдулхаевнинг «Ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилайлик» сарлавҳали мақоласи берилган. Янги беш йилликда, дейилади ана шу мақолада, район бўйича 376 километр зовур реконструкция қилинади, 37 километрли зовур қазилади. Мақолада қайси зоналарда, қайси колхоз ва совхоз территорияларида ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашга эътиборни кучайтириш лозимлиги айтилади.

Хўш, шундан кейин газета ўзи қўйган бу вазифанинг бажарилишини изчиллик билан кузатиб, ёритиб бордими? Тўғри, дастлабки кезларда бу темага эътибор анча кучайтирилди. Масалан, «Гулистон» колхози раиси И. Ҳайдаровнинг «Муттасил мўл ҳосил етиштириш йўлида» сарлавҳали мақоласини айтиш мумкин. Бу мақолада раис ўз хўжалиги деҳқонларининг ирригация ва мелиорацияни ривожлантириш соҳасидаги ишларини баён этади.

Лекин тан олиш керакки, кейинги пайтда бу муҳим мавзуга эътибор бермай қўйилди. Газета саҳифаларини варақлаб, босиб чиқарилаётган материаллар билан танишган киши ҳали кўпгина имкониятлардан фойдаланилмаётганлигини билиб олади: май Пленуми қарорларининг бажарилишига бағишланган материалларнинг тематик доираси тор. Уларда бригада, звено, айрим участкалар бўйича қилинаётган ишлардан ташқарига чиқилмайди. Бунинг устига мақолалар кўпинча юзаки ёзилади. Уларда «Май Пленуми қарорларини амалга оширамиз» дейилади-ю, лекин амалда қилинаётган ишлар яхши очиб берилмайди.

«Шоли сероб бўлади», «Дадил қадам», «Нияти йўлдош бўляпти», «Ишонч ва жасорат», «Барча резервлар ишга солинади» сарлавҳали материаллар бунга мисол бўла олади.

Газета жанрлари хилма-хил. Бу муҳим мавзуни ёритишда ана шу жанрлардан усталик билан фойдаланиш талаб этилади. Айниқса, колхоз раислари, агрономлар, сув хўжалиги ходимлари ва бошқа мутахассисларнинг имзолари билан мақолалар босиб чиқариш муҳим аҳамиятга эгадир. Лекин, ҳозирча газета бу соҳада кам иш қилмоқда.

Ишонамизки, газета қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари олдида турган вазифаларни ҳал қилишда бундан буён ҳам район партия комитети ва район ижроия комитетига яқиндан ёрдам бериб, ўз саҳифаларида босиладиган материалларнинг хилма-хиллиги, таъсирчанлиги учун курашади.

Чилонзор массиви ҳозир улкан қурилиш майдонига айланган. Бу ерда Иттифоқимизнинг турли шаҳарларидан келган бинокорлар катта ҳажмда турар-жой бинолари бунёд этмоқдалар. Суратда: қурилиш майдонининг умумий кўриниши тасвирланган.

А. Тўраев фотоси.

САБЗАВОТЧИЛИКДАГИ РЕЗЕРВЛАР

ТОВОҚСОЙ («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Агар Карл Маркс номли колхознинг кейинги йиллардаги ишига бир назар ташласангиз, унинг юксалиб бораётганига, йилдан-йилга кўпроқ сабзавот, картошка, ғалла ва чорва маҳсулотлари етиштираётганига тўла ишонч ҳосил қиласиз.

Бултур 303 гектар ерга сабзавот экилган бўлса, бу йил 333 гектар майдонда сабзавот етиштирилди. 1965 йилда пландаги 3900 тонна ўрнига 5500 тонна сабзавот сотилди. Бу йил эса 5100 ўрнига 6000 тонна сабзавот сотиш учун курашилмоқда.

Бу ерда картошка етиштиришга ҳам катта аҳамият берилмоқда. Ўтган йили давлатга 240 тонна картошка сотган колхоз аъзолари бу йил 500 тонна ҳосил олиб, давлатга сотиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Ғалладан, пилладан ҳам баракали ҳосил олинди. Шу туфайли пландан ташқари давлатга 221 тонна ғалла, 2000 килограмм пилла сотилди.

— Чорвадорларимиз сут етиштиришда ҳам анча дуруст ишлайдиган бўлиб қолдилар. Бу йил план бўйича 270 тонна сут етиштирилиши лозим эди. Ҳозиргачаёқ 283 тонна сут соғиб топширилди. Улар йил охиригача яна 100 тонна сут соғиб топшириш мажбуриятини олдилар, — дейди колхоз раиси ўртоқ Абдуғани Абдусаматов.

Гулбон Мусоқулова, Тансиқ Нишонова каби чеварлар кўп сут соғиб олишда бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Бу колхозда гўшт, жун сотиш планлари ҳам муваффақиятли бажарилди. Давлатга 120 тонна гўшт, 16 тонна ингичка толали жун сотилди. Бу ўтган йилгидан анча кўпдир.

Карл Маркс номли колхозда чорванинг туёғи ҳам кўпайиб бораяпти. Қўйлар, қорамоллар, йилқиларнинг сони кўпайиши билан бир қаторда зоти ҳам яхшиланиб боряпти. Қорамоллар сони пландагидан 14 бош ошди. Яна 80 бош бузоқ олиш мўлжалланмоқда. Колхозда қора-ола зотли ғунажинлар сони 100 бошга етди. Оддий сигирлар ўрнини аста-секин шундай серсут, зотли сигирлар эгаллаяпти. Қўйлар сони ҳам 259 бошга кўпайиб, 6790 тага етди.

Ҳозир колхозда чорва қишлови учун қизғин тайёрлик кўрилмоқда. Дағал хашак тайёрлаш плани ошириб бажарилди. Шу кунларда қўй қўралари, сигирхона, чўчқахоналарни ремонт қилишга киришилди.

Колхознинг фидокорона меҳнат қилаётган ажойиб кишилари, жонкуярлари бор. Масалан, Бегимқул Бойқўзиев, Чигарбой Жайловбоев, Одил Қодиров, Александр Шигай ўртоқлар сабзавотчилик бригадаларига бошчилик қилиб намунали ишламоқдалар.

Афитбой Қолбоевни колхозчилар «чўпонларнинг машъали» дейдилар. Бу бежиз эмас. У бу йил 485 совлиқдан 618 бош қўзи олиб, шундай ҳурматга сазовор бўлган. Ахир ҳар 100 бош совлиқдан 121 тадан қўзи олиш осон гапми? Чўпон Шарифулла Муҳамедов — Қолбоевнинг издоши. Унинг ҳар юз бош совлиқдан олган қўзиси 109 таданга тўғри келди. Колхозда бундай пешқадамлар, фидокор кишилар кўп.

Карл Маркс номли колхозда чорвачиликни, айниқса сабзавотчиликни янада ривожлантиришнинг истиқболлари жуда катта. Экин майдонларини кенгайтириш учун ҳамма имкониятлар мавжуд. Сабзавот экиладиган ерларни ҳозиргига нисбатан ҳеч бўлмаганда икки баравар кенгайтириш учун ер ҳам, сув ҳам бор. Илгари сув чиқмайдиган ерларга насос билан сув чиқарилди. Бундай ерлар 400 гектарга етади. Бироқ бу қўриқ ерларга сув чиқарилиб ўзлаштирилган бўлса ҳам, ундан ҳозиргача бошқа мақсадларда фойдаланилмоқда. Масалан, янги ўзлаштирилиб, сув чиқарилган 400 гектар ерга бу йил сабзавот эмас, ғалла экилди. Бу хўжалик ва давлат манфаати нуқтаи-назаридан номувофиқ ҳаракат эканлиги ҳаммага аён. Шунга қарамай, колхоз правлениеси бу ерлардан мақсадга мувофиқ фойдаланиш тўғрисида ҳанузгача аниқ режаларга эга эмас.

Агар бу ҳақда колхоз раиси ўртоқ Абдусаматов билан суҳбатлашиб қолсангиз, у юрагидаги дардларини, нима учун шундай аҳволга йўл қўйилганини бирма-бир баён қила бошлайди.

— Биз ўз имкониятларимизни яхши биламиз. Сабзавотчиликни кенгайтириш учун бизда ер ҳам, сув ҳам етарли. Сабзавот экиладиган ерларни ҳатто минг гектарга етказиш мумкин. Бироқ дурустроқ натижага эга бўлиш, йўлда қоқилиб қолмаслик учун ер ва сувнинг мавжудлиги кифоя қилмайди. Ҳозирги шароитда айниқса кўп қўл кучи талаб қиладиган сабзавотчиликда етарли ишчи кучига ва техникага ҳам эга бўлмоқ лозим. Бу имконият эса бизда етарли эмас. Тўғриси, бу ишни бошлаб қўйиб, кейин хижолат бўлиб қолишдан қўрқамиз.

Раиснинг гапида жон бор. Бу гапларга район ташкилотлари қулоқ солишлари, колхоздаги мавжуд имкониятларни ишга солишда қаддини энди ростлаб келаётган бу хўжаликка амалий ёрдам беришлари лозим.

Б. ХАЛИЛОВ.

Оржоникидзе районидаги «Коммунизм» колхозининг полизкорлари бу йил қовун ва тарвуздан ҳар қачонгидан ҳам баракали ҳосил етиштирдилар. Суратда: агроном А. Тўлаганов ва колхозчи К. Муҳаммадхўжаев ўртоқлар «Куба қироли» навли уруғлик тарвузларни кўздан кечирмоқдалар.

Ҳ. Ҳайитмуҳамедов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ВЬЕТНАМДАГИ АГРЕССИЯ АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИГА ИСНОД КЕЛТИРМОҚДА

ГАРОЛЬД М. КОХНИНГ БАЁНОТИ

Мен, сўнгги вақтларгача Чикагода истиқомат қилиб келган Америка граждани Гарольд Митчелл Кох Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидан сиёсий бошпана сўрадим. Мен бу ишни асосан шунинг учун қилдимки, мен Жонсон ҳукуматининг сиёсатига мутлақо қўшилмайман. Мен Америка раҳбарлари Вьетнам халқига қарши олиб бораётган адолатсиз урушдан норозилик белгиси сифатида шундай қилдим. Бу уруш кун сайин тобора шафқатсиз тус олмоқда ва Шарқи-Жанубий Осиёдаги ҳамда бутун дунёдаги тинчликка тобора кўпроқ хавф солмоқда. Сўнгра мен шундан норозиманки, Америкадаги камбағалчиликка қарши кураш программасига сарфланиши лозим бўлган маблағлар ҳарбий материаллар ишлаб чиқараётган бадавлат саноатчиларга мадад беришга ишлатилмоқда. Американикларнинг позицияси сўнгги президент сайловида, уларнинг республика партиясидаги ўта ўнг қанот раҳбари Барри Голдуотерга муносабатида яққол намойиш қилинди.

Сўнгги сайловда Барри Голдуотер Америка фашистларининг раҳбари эканлиги айтилди. Америка халқи унга қарши овоз берди, чунки Голдуотер аввал ўқ отиб, кейин ўйлайди, оқибатини ўйламай уруш бошлайди деб қўрққан эди. Жонсон Рузвельт ёки Кеннеди сингари улуғ одам эмаслигини Америка халқи тушунар эди, лекин шундай бўлса ҳам у икки балонинг кичикроғи бўлиб туюлган эди.

Бироқ, нақадар таажжубли бўлса ҳам, шундай бўлиб чиқдики, Жонсон амалда Голдуотер кўзлаган сиёсатга амал қилишга жазм қилди. У, «кичик шаҳар»дан чиққан тажрибали сиёсатчидек эди ва ўзининг сайланишига эришишни энг муҳим иш эканлигини биларди. Бунинг учун бир неча овозни сотиб олиш, бирор кимсанинг оғзини мойлаш ёки ўзи бажара олмайдиган ваъдалар бериш даркор бўлса, бу унчалик қийин иш эмас.

Шундай қилиб, ҳозир Америкада шундай аҳвол вужудга келдики, беистисно бутун Америка халқи тинчлик учун ёки камида Вьетнамдаги урушни кучайтиришга қарши овоз берди; Америка раҳбарлари, хусусан Жонсон, Макнамара ва ҳарбий-саноат гуруҳи эса халқни урушга гирифтор қилди. Бинобарин, амалда шундай бўлиб чиқмоқдаки, Жонсон Америка халқи ёқлаб овоз берган ролни эмас, балки Голдуотер ролини ўйнамоқда. Ўз-ўзидан бундай хулоса келиб чиқмоқдаки, ўзларининг икки партияли системаси билан ҳамиша мақтаниб келган американиклар кейинги сайловда ҳақиқатда арзигулик номзодни танлаб олиш имкониятига эга бўлмадилар.

Бундай аҳвол амалда шу қадар фожиали бўлиб чиқмаганида буни кулгили бир воқеа деб ҳисоблаш мумкин эди. Ҳозиргача Вьетнамда бир миллиондан ортиқ киши ҳалок бўлди; нисбатан жиҳатидан олганда, Шимолий Вьетнамга иккинчи жаҳон уруши вақтида нацистлар Германиясига ташланганидан кўпроқ миқдорда бомба ташланмоқда. Афтидан, жафокаш деҳқонлар Қўшма Штатлар учун нацистларнинг ёвуз ҳарбий машинасидан кўра ҳам анча кўпроқ хавф солаётганга ўхшайди. Америка қўшинлари напалм бомбаларни ва заҳарли газларни ишга солмоқда ва уларнинг виждони азоб чекмаяпти; улар ҳосилни нобуд қилиш учун заҳарли химиявий моддалардан фойдаланмоқда; саноат корхоналари ва темир йўллар бир ёқда турсин, тўғонлар ва ирригация иншоотларини ҳам бомбардимон қилмоқда. Америка ҳарбий машинаси геноцид мақсадида қирғин уруши олиб бормоқчи. Афтидан дастлабки вақтларда Америкадаги индеецлар қандай қирғин қилинган бўлса, вьетнамликларни ҳам шундай қирғин қилишмоқчи. Бунинг устига Вьетнамдаги уруш баъзи бир американиклар учун спортга ўхшаш бир нарса бўлиб қолди, — мен буни айниқса зўр алам билан айтишга мажбурман. Яқинда мен Вашингтон яқинидаги Сильвер-Спрингда (Колумбия округи) бир аёл билан танишдим, унинг эри Америка армиясида врач бўлиб хизмат қилар экан. Кўпчилик ҳарбийлардан фарқли ўлароқ бу аёл нозик ҳис-туйғу соҳибаси экан; Вьетнамдаги урушнинг энг ачинарли жиҳатларидан бири шуки, деди у менга, баъзи бир (яхши ҳамки, фақат баъзи бир!) американик йигитлар Вьетнамга тезроқ бориб, у ердаги жафокаш кишиларни ўлдириш тўғрисида зўр сабрсизлик билан ўйламоқдалар. Чиндан ҳам Макнамара ўз ишини яхши бажармоқда.

— Ҳа, Америкадаги ачинарли аҳвол мана шундай — ҳарбий саноат гуруҳи тобора шафқатсиз бўлиб бормоқда; инфляция бутун мамлакатга ёйилмоқда, мамлакатни уруш талвасаси чулғаб олган. Мушоҳада қилишни истамайдиган американиклар: «Шимолий Вьетнамга бостириб кирингиз», «Хайфонни қамал қилингиз», «Кўпроқ қўшин юборингиз» деган ва бошқа шу сингари шиорларни қайта-қайта такрорламоқдалар. Мен ўз-ўзимга: «Тинчлик кабутари уруш бомбасига боғлаб қўйилган бўлса-я», «Бу кабутар «В—52» бомбардимончилари ёки «Старфайтер»лар билан бир сафда учиб бораётган бўлса-я?, «Заҳарли газ қўлансаси тинчлик нишонаси бўлган зайтун шохини элтаётган бўлса-я?» деб савол бердим.

Мамлакатимнинг «раҳбарлари» деб аталмиш кишилар ўтказаётган сиёсатга беҳад нафрат билан қарай бошладим.

Мен бирон иш бошлашим керак, деб ўзимча ўйлаб қўйдим. Лекин нима қилишим мумкин? Дарҳақиқат, кўп американиклар норозилик билдиришмоқда; лекин мен иложи борича самаралироқ норозилик билдиришни истар эдим. Ниҳоят мен ўзим учун бирдан-бир мақбул йўл — Қўшма Штатлардан, ўз ватанимдан кетиб, Совет Ититфоқидан сиёсий бошпана излаш эканлигини англадим. Шу йўл билан борганда мен бу адолатсиз урушни эркин ва оқибати учун қўрқмай қоралай олар эдим. Америкада кўпинча бадном қилиб кўрсатилаётган Совет Иттифоқи ҳақиқатда ўз фикрларингни очиқ ифода эта олиш мумкин бўлган мамлакатдир. Мен шунга аминманки, тўплар гулдирагига ва урушга даъват этувчиларнинг наъраларига қарамай, бу ерда менинг овозимни бутун дунё эшитади.

Мен узоқ йиллар мобайнида синфий кураш тўғрисида кўп китоб ўқидим. Мен Париждаги Сорбонна университетида, шунингдек бошқа жойларда илмий тадқиқотлар билан шуғулландим. Мен коммунистик, антикоммунистик ва бетараф манбалар билан танишдим, мен ана шу манбалардан билиб олганларим қанчалик тўғри эканлигига ўзим ишонч ҳосил қилиш учун ҳатто Совет Иттифоқига келиб-кетдим. Ниҳоят мен совет жамияти бошқа ҳар қандай давлатга нисбатан эзгу орзуга жуда яқинлашиб қолганлигини тушундим. Унинг раҳбарлари ўз бойликларини орттиришга эмас, балки ўз халқининг бойлигини орттиришга интилувчи чиндан ҳам ҳақиқий кишилардир. Улар адолат ва тенглик учун курашмоқдалар ҳамда бунга қандай қилиб эришишнинг равшан планларини тузиб олганлар. Уларнинг экономика ҳар бир соҳаси учун муайян топшириқлари бўлган беш йиллик планлари бор. Шундан кейин мен Америкага назар ташлаб, ҳозирги Сайгон ўзининг сотқинлиги, қора бозордаги операциялари ва бошқа шубҳали операциялари билан кичик Америка эканлигини кўрдим. Ҳар қандай қилиб бўлса ҳам ,ҳар қандай ёлғон-яшиқлар ишлатиб бўлса ҳам ўз мақсадига эришиш, одам-одамга биродар эмас, балки душмандир — бу жамиятнинг манзараси мана шундай.

Мен шу гапимни равшанлаштирмоқ учун иккита мисол келтиришимга ижозат бергайсиз. Чикагода мен озиқ-овқат саноатида ўралашиб юрган давлатманд савдогар билан учрашиб қолдим. Мен соддадиллик қилиб, сиз нархларни қай тариқа белгилайсиз, деб сўрадим. У: «Мен бозор қандай нархни кўтарса, шундай нарх қўяман», деб жавоб берди. Бошқача қилиб айтганда, у ишчи кучи қиммати ёки истеъмолчининг «эҳтиёжи»ни ҳисобга олмай, қўлидан келганича фойда олади. Яна «одамга-одам душман» бўлиб чиқади. Иккинчи мисол. Мен Нью-Йоркда катта бир меҳмонхонада ошпаз бўлиб ишлайдиган қора танли кишини танир эдим. У, менга Виргиния ороллардаги ҳаддан ташқари бой ер эгалари ўз ишчиларига қандай муносабатда бўлишларини гапириб берди: улар энг паст иш ҳақи эвазига ишчиларни энг кўп ишлатиб олишга интилишади. Лекин Рождествода уларнинг саҳийлиги тутиб, ҳар бир кишига бир доллардан улашиб беради! Шу заҳоти бозор қандай нархни кўтарса, шундай нарх қўядиган Чикагодаги одам эсимга тушди. Инсонлик ор-номусини пастга уриш ва гражданлик ҳуқуқларига мунтазам равишда ҳамла қилиш—буларнинг ҳаммаси Америка турмушининг ажралмас қисмидир. «Яхши турмуш» ёки «буюк жамият»ни излаб топиш мумкин бўлган бирдан-бир жой— «Лайф» ва «Беттер хоумс» сингари чиройли журналлар ёки кино бўлса керак.

Маккартизм хавфи вақтинча чекинди. Олий суд мамлакатимни бундай таҳқирлаш миқёсини чеклаш учун бир неча қарорлар чиқарди. Тутунга тўлиб кетган хонанинг деразаси очилганидек ўзимни бироз енгил ҳис қилдим. Бироқ, тез орада озодлик деразасини ёпишга тўғри келди. Техасда отилган ўқ «янги марралар» излашга чек қўйди. Бу ўқнинг зарби бутун дунёни қанчалик ларзага келтирган бўлса мени ҳам шунчалик ларзага келтирди. Бу совуқ октябрь куни мени Америка турмушининг совуқ воқелигига қайтадан улоқтирди. Янги ғояларга ва янги марраларига қарши ақл-идрок овози ёрдами билан курашмайдилар, балки уларни куч ишлатиш йўли билан йўқ қиладилар. Одамларнинг бошқалар томонидан қилинадиган аралашувдан халос бўлиш учун интилишларига йўл қўйиш мумкин эмас. Башарти одамлар, масалан, Жазоирнинг жазоирликларга берилишини истагани сингари Вьетнамнинг вьетнамликларга берилишинигина истайди, деб айтсалар, бундай одамларни ватанпарварлар деб ҳисоблаб бўлмайди ва улар билан Америкага қарши фаолиятни текширувчи комиссия шуғулланиши лозим, деган фикр айтилади.

Шу тариқа Америкадаги ноаниқ аҳвол аниқ қиёфага кириб бормоқда. Ҳарбий саноат комплекси контролликни ўз қўлига олишга интилмоқда — халқнинг қолган қисми унинг буйруқларини бажариши керак. Синфлар кураши — реал воқелик. Маккарти «ўзгача» фикрдаги кишиларнинг ҳаммасини қидириб юрадиган бўлса, Америкага қарши фаолиятни текширувчи комиссия бутун Америка бўйлаб ириллаб, «Америкага қарши фаолият» билан шуғулланувчи кишиларни қидириб юрибди; федерал тергов бюроси юриш қатнашчиларини фотосуратга олмоқда; марказий разведка бошқармаси университетларга суқилиб кирди. Техасда ўқ узишни уюштирганларнинг кучлари тобора кўпроқ беҳаё бўлиб бормоқда. Яқинда бир штатдаги қонун чиқарувчи йиғилиш ўзига сайланган депутатга ўрин беришдан бош тортди ва шу тариқа ўз конституциясини бузди; бу депутат Вьетнамдаги урушни кенгайтиришга қарши чиққанлиги учун қонун чиқарувчи йиғилиш шундай қилди. Иккинчи жаҳон урушининг қаҳрамони бир вақтлар коммунист бўлганлиги учунгина унинг жасадини Арлингтон миллий қабристонида кўмишга рухсат берилмади. Тинчликни ёқлаб чиқаётган ўқитувчилар коллежлардан ва мактаблардан бўшатиб юборилмоқда. Тинчлик намойишида қатнашган студентларни ҳарбий хизматга олиш билан «жазоламоқдалар». Университетларнинг профессорлари давлат департаментининг фикрича, номақбул бўлган мамлакатларга борганликлари учунгина, улар саёҳат қилиш ҳақида конституцияда ёзилган ҳуқуқларидан маҳрум қилинмоқда. Одамлар паспортдан маҳрум бўлишдан ёки паспортни янгилишда ўтиб бўлмайдиган юридик тўсиқларга дучор бўлишдан қўрқиб, ўз фикрларини айтишга ботинмаяптилар. Ана шу айрим ҳоллар аниқ манзара касб эта бошлади ва бу манзара: фашистик репрессиялар ва эркинликдан маҳрум бўлиш деган маънони билдиради.

Шунда мен буюк жамият деб аталган нарса ёлғон эканлигини ўзим кўриб туриб, бу жамият ҳақида Америка ёшларига билим беришни қандай қилиб давом эттира оламан, деб ўйлаб қолдим. Патрик Генрининг* Виржиния қонун чиқариш йиғилишидаги нутқи сингари ватанпарварлик гапларни ҳурматлаш туйғусини тарбиялашни қандай қилиб давом эттиришим мумкин. Патрик Генри шу нутқида, башарти Англия тинчликни таъминлаш учун бу ерга келган бўлса, инглизлар нега бунчалик кўп қурол олиб келишди? деб савол берган эди. Бу сўзлар Вьетнам учун тағин ҳам адолатлироқ бўлиб янграйди. Америка раҳбарлари ҳозир мустамлакачилардир. Америка раҳбарлари ўз жиноятлари ва қотилликларини салобатлик ниқоби билан яшириш учун фойдаланаётган байроққа садоқат тўғрисида мен қандай қилиб гапира оламан? Йўқ, мен бундай қила олмайман. Менинг олдимда бир йўл: ўзим севган Американи ташлаб чиқиб, барча учун тинчлик ва тенглик рамзи бўлган мамлакатда ўз тақдиримни излаш йўли бор эди.

Менинг номимни булғашга уриниб кўришларини мен билар эдим.

Бироқ, мен оқибатларидан қатъий назар тўғри йўл тутишим керак эди. Америкада тинчлик иши учун кураш кучайиб бормоқда ва мен бутун дунёдагилар менинг тинчликка қилган даъватимни эшитишларини истайман.

Яқинда кўпгина атоқли кишилар Вьетнамдаги урушга қарши чиқишди. Уларнинг энг таниқлиси сенатор Грюнинг 3 августда сенатда сўзга чиқиб, Жонсон ҳукумати лозим даражада обрў қозона олмаяпти, деб танқидий гапларни айтди. У, ҳукуматнинг Америка жамоатчилигини лақиллатиш учун атайин уринаётганлиги ҳақида гапирди. Грюнинг мудофаа министрининг ёрдамчиси Артур Сильвестрнинг гапларини эслатиб ўтди. У «Америка журналистларининг ватанпарварлик бурчи Қўшма Штатларни яхши қилиб кўрсатувчи хабарларнигина тарқатишдан иборат» деб айтган эди. Унга қараб: «Артур, сиз Америка матбуотидан ҳукуматнинг хизматкори бўлишни кутаётганингиз йўқми?» деб айтилган сўзларга жавоб бериб, у: «Мен матбуотдан худди шуни кутаётирман»,— деб айтган эди. Сенатор Грюнинг ана шу фактларга, шунингдек бошқа фактларга асосланиб, «Америка ҳукуматининг амалдорлари Америка халқини йўлдан оздираётирлар» деган хулосага келди. Мен яна бир хулоса чиқармоқчиман: Агар ҳақиқатан ҳам шундай экан, кўп американикларнинг уруш ҳақида бошқача ўйлашларини умид қилиб бўладими; улар «Мен бомбани севаман: у менинг эркинлигимни таъминлайди» деган бемаъни гапдан бўлак бошқа гап билан ўзларини овунтира оладиларми. Атайин тўқилган ёлғон-яшиқларнинг ифлос оғуси сингдирилган муҳитда яшовчи кишилар оқилона хулосалар чиқара оладиларми?

Ана шундан кейин президент Жонсон, менинг сайлов олди ваъдаларимга одамлар ишонишади, деб дадил умид қилмоқда. У, 19 августда Нью-Йорк штатидаги Сиракузи шаҳрида нутқ сўзлаб, «харобаларда истиқомат қилувчиларга» ёрдам беришга ва «камбағалчиликдан фойда чиқариб олишга» барҳам беришга ваъда қилди.

Сўнгра у харобаларнинг эгалари камбағалларни эксплуатация қилаётганлигини уятли бир иш деб таърифлаб, мавжуд қонунларни қайта кўриб чиқишга ваъда берди. У конгрессдаги демократларнинг янги олти вакилини ёқлаб чиққанлигини биз сўнгра матбуотдан ўқиб билдик. Шундай қилиб, у айтган гапларнинг ҳаммаси Жонсонга хос типик сайлов олди найранги бўлиб чиқди. У юзаки гапларни айтган эди. У, 1964 йилги сайлов вақтида халқнинг умидларини алдади — шубҳа йўқки, у, яна бир марта шундай қилиши мумкин. Лекин соғлом фикрли американиклар унинг сўзлари мутлақо пуч эканлигини тушуна бошладилар. Бертран Рассел айтганидек, Жонсон содда қилиб айтганда, «Америка тарихида бўлган ҳамма президентларнинг энг ярамасидир». Тобора кўпроқ американиклар ҳам шундай деб ўйламоқда. Лекин шундай бўлса ҳам у ўзини буюк жамиятнинг буюк ифодачиси қилиб кўрсатишга ботинмоқда. Американикларнинг кўпчилиги радио ва телевидение орқали бемаъни гаплар билан бомбардимон қилинибгина қолмай, шу билан бирга улар ўз «йўлбошчиси»дан бундан ҳам бемаъни гапларни эшитаётган эканлар, уларни соғлом фикр юритувчи кишиларга ҳеч бир алоқаси бўлмаган зотлар эмас, балки бошқача кишилар бўлишини қандай қилиб умид қилиш мумкин. Мен уни телевидениеда кўп марта кўрганман ва унинг қанчалик силлиқ гапиришини, у юзаки ваъдаларни қанча қалаштириб ташлаши мумкинлигини, ўзининг гапдонлиги натижасида ўз ваъдаларига ўзи қанчалик «кўмилиб» кетишини биламан. Лекин гапдан кўра ишнинг таъсири баландроқ бўлади ва шу сабабли минглаб американиклар Жонсоннинг гапларига ишонмай қўймоқдалар.

Мен Совет Иттифоқидаги маданият саройлари ва паркларига борганимда, бахтиёр совет кишиларини кўрганимда, американикларнинг, марҳум президент Кеннеди таъбири билан айтганда, ҳар оқшом қоринлари тўймай, ёстиққа бош қўядиган 20 процентини, энг зарур эҳтиёжларини қондиришга маблағ топа олмайдиган 30 проценти ҳақида ўйладим. Жуда оз ҳақ тўланадиган бир ишдан иккинчи ишга ўтиб юрган юз мингларча кишиларни ўйладим. Мен СССРда илгари ҳам бўлганман ва одамларнинг ўз муваффақиятлари ҳақида ифтихор билан гапиришларини тушунаман.

Сўнгра мен Америкадаги ўз аҳволимга қараб, шуни англадимки, гарчи мен ўқитувчи бўлганим учун нисбатан ёмон яшамаган бўлсам ҳам, ҳамма саноат корхоналари ва муҳташам уйлар у ерда «олий» зотларнинг мумтоз вакилларига қарашлидир. Мен Америкадаги рангли танлилар қандай яшаётганликлари, улар ўз кулбалари остонасида мажбурий ишсизлик сабабли кун сайин бекор ўтира бериб, руҳий тушкунлик даражасига бориб қолганликлари тўғрисида ўйлаб кетдим. Мен полициячилар билан сиёсатдан уй-жой қурилиши тўғрисидаги қонунлар бузилганлигини ва бошқа кўпгина жиноятларни кўриб-кўрмасликлари учун бадавлат ер эгаларидан пора олиб турганликларини кўрганман. Туғилган кунидан бошлаб инсонлик ҳуқуқларидан маҳрум этилган рангли танли болалар ўзларининг армияга чақирилишларини ва ёлланган аскарлар сифатида бирон-бир узоқ мамлакатларга жўнатилишларини кутиб ўтирган биқиқ ва ночор йигитларни мактабда кўрганман. Шундан кейин мен яна Совет Иттифоқига нигоҳ ташладим. Мен жуда кўп нарсалар ўқиган ва ўйлаган бу мамлакатда ўқиш иштиёқига тўлган, ўз мамлакатига фойдали киши бўлиш иштиёқида юрган соғлом йигит ва қизларнинг порлоқ чеҳрасини кўрдим. Ҳамма болалар офофат ҳарбий саноат комплекси учун оддий тўп еми бўлмай, ана шундай ҳаёт кечиришларини қанчалик истар эдим, деб ўйладим!

Шу тариқа мен ўзим туғилган мамлакатни, Мичиган кўлининг гўзал соҳилларини ташлаб кетишга аҳд қилдим. Шу тариқа мен бу ерда, Совет Иттифоқида забардаст ақл-идрок овози билан ирқчилар ва урушга интилувчи «қузғунлар» овозидан устун келишга умид боғлаш мақсадида совет маъмурларига мурожаат қилиб, менга бошпана беришларини илтимос қилишга аҳд қилдим. Мен уруш тарафдорларининг беъмани наърасини менинг овозим босиб кетиши учун совет матбуотидан ва бошқа воситаларидан фойдаланиш имкониятини беришларини сўрадим. Менга шундай имконият бериб қўйилди. Шундай бўлиб чиқдики, мен узунлиги 6.000 миля ва кенглиги 3.000 миля бўлган ғоят бахтли мамлакатнинг, Америкадан фарқли ўлароқ ифтихор билан ўз ватаним деб атай оладиган мамлакатнинг граждани бўлиб қолдим.

Гарольд М. КОХ.
(ТАСС).

1966 йил 17 сентябрь.

*) XVIII асрда АҚШ мустақиллиги учун олиб борилган уруш давридаги демократ арбоб.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

100.000 КИШИ БОШПАНАСИЗ ҚОЛДИ

КАРАЧИ, (ТАСС). Шарқий Покистон пойтахти — Дакка шаҳридаги ҳаёт сув тошқини натижасида батамом издан чиқди, деб хабар беради бугун «Морнинг ньюс» газетаси. Ўтган қирқ икки соат ичида шаҳарга уч юз миллиметр ёмғир ёғди. Бу — сўнгги 20 йил ичидаги рекорд рақамдир. Бир киши ҳалок бўлди, бир неча киши касалхонага ётқизилди, шаҳар аҳолисидан юз мингга яқин киши бошпанасиз қолди. Шаҳардаги кўча ҳаракати тўхтатилди, алоқа деярлик ишламай қолди.

ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОСМОНИДА УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, (ТАСС). Вьетнам Халқ армияси ҳаво ҳужумидан мудофаа қисмлари Ниньбинь ва Хабак вилоятлари территорияси устида бугун Американинг икки самолётини уриб туширдилар.

Вьетнам информация агентлигининг хабар беришича, Вьетнам Демократик Республикаси территорияси устида уриб туширилган Америка самолётларининг сони 1.437 тага етган.

ТАИЛАНДДА СУВ ТОШҚИНИ

ПАРИЖ. Франс Пресс агентлиги мухбирининг Бангкокдан хабар беришича, яқинда Таиланддаги Меконг дарёси тошганлиги сабабли 150 мингга яқин киши бошпанасиз қолган. 500 минг акр ердаги шолипоя нобуд бўлган.

ДЎСТЛАР ЁРДАМИ

БРАЗЗАВИЛЬ. 29 совет ўқитувчиси Конго республикаси (Браззавиль) мактаблари ва коллективларида шу ўқув йилида математика, физика, химия, биология ва музикадан дарс берадилар. Шу ҳақда Браззавилда шартнома имзоланди.

ЖУДА КАТТА МЕТЕОРИТ

НЬЮ-ЙОРК. Америка Қўшма Штатлари шарқи-шимолий районларининг аҳолиси шанба куни одатдан ташқари воқеанинг шоҳиди бўлдилар. Учиб келган жуда катта метеорит қоп-қоронғи осмонни ёритди, шундан кейин портлаб кетди. Метеоритнинг чўғ парчалари худди олов бўлиб ёғилди. Мичиган, Индиана штатларида ҳамда Канаданинг Онтарио вилояти жанубий қисмларида жуда кўп жойларда майда ёнғин чиқарди. Метеоритнинг ерга тушган баъзи бўлаклари доираси 45 сантиметрга етади.

ЯМАННИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

ҚОҲИРА, 19 сентябрь. (ТАСС). Кеча Яман пойтахтида янги министрлар кабинетини тузиш тўғрисида республиканинг расмий фармони эълон қилинди. Янги ҳукуматга республика президенти Абдулло Ассалол бошчилик қилади, деб хабар беради МЕН агентлигининг мухбири Санодан.

● Германия Демократик Республикаси, Берлин. Бехер номидаги ўрта мактаб синфларидан бирида дарс пайти. Ўқитувчи Гизела Ноак ўқувчиларга янги дарсликлар улашяпти.

АДН—ТАСС фотоси.

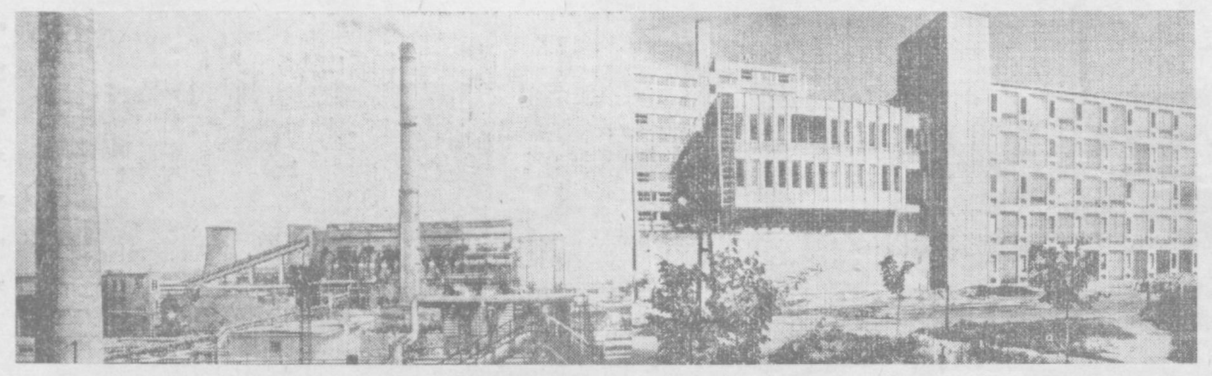

● Халқ демократияси мамлакатлари хўжалик, маданият, фан ва техника соҳасида салмоқли ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Суратларда (ўнгда): София яқинида Болгария қора металлургиясининг йирик комплекси барпо қилинмоқда. (Чапда) Венгриянинг Дебрецен шаҳрида кўп қаватли янги техника билим юрти биноси фойдаланишга топширилди.

Болгария фотографияси — МТИ—ТАСС фотолари.

ЖАҲОН БИР ҲАФТА ИЧИДА

ҚАБИҲ МАЙНАБОЗЛИК

Америка буржуа матбуоти бениҳоя хурсанд: Жанубий Вьетнамнинг таъсис мажлисига 11 сентябрда ўтказилган сайловларда генерал Ки «порлоқ ғалаба қозонди». Бу шовқин-суронли кампанияга «оқ уй» ҳам қўшилди. Президент Жонсон чоршанба куни журналистлар олдида гапирди. Унинг гапича, Жанубий Вьетнамдаги «сайловлар»да аҳолининг гўё кенг қатнашганлиги Сайгон ҳукмронларига «ишонч билдирилганлигидан» далолат берар эмиш ва Жанубий вьетнамликлар, бизнинг, яъни АҚШнинг у ерда қилаётган ишларимизни маъқуллаётганликларини» кўрсатган эмиш.

Вьетнам масаласида Вашингтонда айтилаётган гапларга жаҳон аҳли кўпдан бери ишонмайдиган бўлиб қолди. Жанубий Вьетнамнинг ҳозирча интервенциячилар ва уларнинг малайлари контрол қилиб турган қисмида ўтган якшанба куни ўйналган қабиҳ майнавозчиликка бу сафар ҳам Америка сиёсатчилари унчалик кўп тарафдор тўплай олганлари йўқ. Жанубий Вьетнам сотқин генераллари тўдасини оз-моз бўлса ҳам «қонуний» қилиб кўрсатиши лозим бўлган мана шу «сайлов» найранггига АҚШнинг ҳукмрон доиралари ва Сайгондаги қўғирчоқлар катта умид боғлаган. эдилар. Шу сабабли Сайгон ҳукумати ўзининг бутун кучини мана шу «сайловларни» тайёрлашга сафарбар қилди.

Жанубий Вьетнам аҳолисини сайлов қутилари олдига ўз ихтиёри билан келтиришнинг имкони бўлмаслигини Вашингтон ва Сайгондагилар яхши билар эдилар. Шунинг учун ҳам генерал Ки милтиқ қўндоғини ишга солиб, сайловчилар овозини тўплашга қарор қилди. Ярим миллионга яқин солдат ва полициячи сафарбар қилинди. Овоз бериш бошланиши биланоқ қуролли солдатлар аҳолини сайлов участкаларига ҳайдаб келтиришга киришдилар. Полициячилар тушган ҳарбий юк автомобиллари Сайгон кўчаларида изғиб юриб, дуч келган кишини ушлаб олиб, овоз бериладиган жойга судраб келавердилар.

Лекин ҳатто шундай вазиятда ҳам Жанубий Вьетнамликларнинг кўплари бу майнабозчиликка қатнашишдан бош тортдилар. ЮПИ агентлигининг маълумотларига қараганда, масалан, Гуэ шаҳрида «сайловда» қатнашган сайловчилар 30 процентга ҳам етмаган. Бошқа бир қанча шаҳарларда ҳам аҳвол шундай бўлган. Ханойдаги «Нян зан» газетасининг ёзишига қараганда, «сайловлар»да қатнашган сайловчиларнинг сони овозларни санаб чиқиш йўли билан белгиланганн йўқ, балки марказий разведка бошқармаси агентларининг дафтарчаларига ёзиб қўйилган рақамлардан кўчириб олинди, холос. Жанубий Вьетнамнинг озод қилинган районларида ўн миллиондан кўпроқ киши яшайди, Американиклар оккупация қилиб турган районларда эса аҳоли тўрт миллион кишидан ошмайди. Агар шу рақамлар ҳисобга олинадиган бўлса, Америка интервенциячилари ва уларнинг малайлари мамлакат Жанубидаги аҳолининг жуда оз қисминигина «сайловларга тортишга» муваффақ бўлганликлари очиқ кўриниб турибди.

Ҳиндистондаги «Пэтриот» газетаси бундай деб ёзади: «Вашингтон Ки ҳукуматини масъул ҳукумат деган янги қиёфада кўрсатишга уринмоқда. Лекин Сайгон хунтасини Вьетнам халқи қўллаб-қувватлаяпти, деб кўрсатиш учун қилинаётган бу уринишга ҳеч ким ишонмайди. Чунки қишлоқ районлари Жанубий Вьетнам партизанларининг контроли остида бўлганлиги сабабли сайловлар фақат шаҳар районларидагина ўтказилди. Яна бунинг устига бу экспериментни асло хатарсиз деб бўлмайди, чунки ҳатто таъсис мажлисига махсус танлаб олинган кишиларнинг ўзлари ҳам, агар аҳвол ёмонлашиб қолса, диктатурага қарши бўлиб қолишлари мумкин». Сайгон ҳукмдорлари шуни назарда тутиб бўлса керак «таъсис мажлиси» деб аталган бу муассасанинг ҳуқуқларини олдиндан чеклаб қўйдилар ва унинг ҳар қандай қарори фақат бизнинг рухсатимиз билангина амалга оширилади, деб олдиндан айтиб қўйдилар.

Хуллас, сайлов майнабозчилиги тугади. Америка пропагандаси сотқин Нгуен Као Ки тўдасига «қонуний, сайланган ҳукмронлар» либосини кийдиришга интилмоқда. Лекин таъсис мажлиси; деб аталган бу парда Жанубий Вьетнам халқининг ажнабий агрессорларга ва уларнинг қўғирчоқларига қарши умумхалқ курашини тўхтатиб қололмаслигини вашингтондагилар яхши билишади. «Вашингтон пост» газетаси мухбирининг яқинда босилиб чиққан хабаридан маълум бўлишича, ҳозир Сайгонда ўтказилаётган тайёргарлик «АҚШ конгрессига ноябрда ўтказиладиган сайловлардан кейин Американинг бу мамлакатдаги уруш ҳаракатларини кескин равишда кенгайтириш» планлари тузилаётганлигини кўрсатиб турибди. Шу газета Жанубий Вьетнамда америка қўшинларини анча кўпайтириш тайёргарлиги кўрилаётир, деб ёзмоқда.

Лекин Америка агрессорлари ва уларнинг Сайгондаги малайлари ҳар қанча кучансалар ҳам улар на қурол кучи билан, на соҳта найранглар ишлатиш билан Вьетнам халқини ўзларига ҳеч қачон бўйсундира олмайдилар.

АРАБ ДУНЁСИНИНГ КЕСКИН ПРОБЛЕМАЛАРИ

Араб мамлакатлари иттифоқининг Қоҳирада ўтказилаётган сессияси яқинда ўз ишини тамомлади. Сессияда қатнашган кўпчилик араб давлатларининг ташқи ишлар министрлари бутун араб шарқининг халқларини қизиқтираётган бир қанча муҳим проблемаларни муҳокама қилишди. Сессияда Фаластин проблемаси ҳам, Исроилга ҳарбий ва молиявий ёрдам кўрсатаётган ғарб давлатлари билан Араб мамлакатларининг муносабатлари ҳам, Англия империалистларининг Яман Араб Республикасига қарши агрессияси давом этаётганлигини ҳам муҳокама қилдилар.

Яман атрофида вужудга келган аҳвол ҳозирги вақтда араб дунёсидаги прогрессив кучларнинг ҳаммасини алоҳида ташвишга солмоқда. Яманда ички жанжаллар тўрт йилдан бери давом қилиб келмоқда ва ғарбдаги қудратли давлатлар бу кичкина республикага тўхтовсиз тазйиқ ўтказмоқдалар. Шу сабабли Яманнинг бошига тушган фожиа араб дунёсидаги энг муҳим проблемалардан бири бўлиб қолди. 1962 йил 26 сентябрда Санода бўлган тўнтариш Яман подшосини мамлакатдан ҳайдади ва бу мамлакатни ўрта аср зулматидан қутқарди, Яман халқининг ўзида ҳам, Жанубий Арабистондаги бошқа халқларда ҳам феодал реакциясининг таянчи бўлиб қолган бу ерда туб ўзгаришлар бўлади, деган катта умидлар туғдирди. Араб шайхликлари ва султонликларининг ҳукмронлари, шунингдек ғарбнинг нефть магнатлари Ямандаги революцион воқеаларни кўриб ўлгудек ваҳимага тушиб қолди.

Яман атрофида кескин кураш авж олиб кетди. Бу кураш Яман халқи бутун мамлакатда революцион ҳокимиятни ўрнатишга муваффақ бўла оладими ёки унинг душманлари ёш республикани емириб ташлайдиларми, деган масалани ҳал қилиб бериши керак эди. Бирлашган Араб Республикаси Яман халқига ёрдам қилиб, бу мамлакатга ўз қўшинларини юборди. Подшопарастлар билан республикачилар ўртасидаги қуролли можаро дам пасайиб, дам кучайиб давом этди, мамлакатнинг ички доирасидан чиқиб, кескин умумараб проблемасига айланди. Бу можарога Саудия Арабистони аралашиб, подшопарастларга ҳомийлик қила бошлади. Бирлашган Араб Республикаси республикачиларга ёрдам беришга киришди. Тўрт йиллик уруш мамлакатнинг сиёсий ва иқтисодий аҳволини жуда чатоқлаштириб юборди.

Империалистлар бу ўзаро урушни зўр бериб авж олдирмоқдалар. Яманнинг қўшниси бўлган қўғирчоқ Жанубий Арабистон федерациясида жойлашган инглиз мустамлакачи қўшинлари Яманга қарши муттасил қуролли иғволар ташкил этмоқдалар. Кейинги вақтларда инглизлар Яман Араб Республикасига ҳарбий тазйиқ ўтказишни жуда кучайтириб юбордилар. Британия қўшинлари Яман чегарасидаги қишлоқларни нуқул ўққа тутмоқдалар. Яқинда эса Англия ҳарбийлари Яманнинг қоқ биқинида — Бобил-Мандаб бўғозида катта авионос иштироки билан ҳарбий маневр ўтказдилар.

Бинобарин Ямандаги, айниқса унинг жанубий чегараларидаги аҳвол ҳали ҳам жуда кескин бўлиб турибди. Илғор араб мамлакатлари, аввало, Бирлашган Араб Республикаси Яман проблемасини тинч йўл билан бартараф қилмоқ учун жуда кўп куч ва ғайрат сарфламоқдалар. Бунга, жумладан, Жадда битимини бажаришга қайтиш мақсадида Саудия ва Миср вакилларининг яқинда — Қувайт воситачилигида — ўтказилган учрашуви далил бўла олади.

Ўзаро урушга чек қўймоқ учун Яман проблемасини тинч йўл билан бартараф қилишга Қоҳира ҳам, Сано ҳам тайёр. Шу билан бирга Яман халқи ва унинг дўстлари республиканинг революцион ғалабаларини сақлаб қолиш ва ағдариб ташланган ўрта аср тартибларини қайта тиклаш ҳақидаги уринишларнинг ҳаммасига қатъий зарба бериш ниятидадир.

ФЕРВУРД ЎЛДИРИЛДИ—АПАРТЕИД СИЁСАТИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Жанубий Африка Республикасининг Бош министрлиги лавозимини ўлдирилган Фервурд ўрнига 13 сентябрда собиқ юстиция министри Бальтазар Форстер бажаришга киришди. Жанубий Африканинг айни вақтда мамлакатдаги ҳукмрон оқ ирқчилар миллатчи партиясининг ҳам раҳбари бўлиб қолган янги бош министри радио орқали сўзлаган ўзининг биринчи сиёсий нутқидаёқ бундай деди:

«Апартеид сиёсатига ҳеч қандай ўзгариш киритилмайди. Менинг мақсадим — Хендрик Фервурд ҳалок бўлган йўлдан боришни давом эттиришдир».

Шу муносабат билан Америкадаги «Нью-Йорк таймс» газетаси бундай деб ёзади: «Хендрик Фервурд ўрнини эгаллаши мумкин бўлган бошқа арбоблардан ҳеч бири ирқчилик қонунларининг кўпларини ўзи тузган ва жорий қилиб келган мана шу 50 яшар юстиция министри каби полициячилик давлатининг репрессив ирқчилик сиёсатини ва қонунларини шу қадар яққол гавдалантиролмайди. Миллатчиларнинг раҳбарларидан бошқа ҳеч бир киши Иккинчи Жаҳон уруши даврида фашистлар манфаатини кўзлаб маҳфий иш олиб борганлиги учун турмага қамаб қўйилган Форстер каби африкаликлар жамоатчилигини шу қадар ҳаяжонга сололмас эди ва Африкадан ташқаридаги одамларнинг ҳис-туйғуларини шу қадар таҳқирлай олмас эди. Форстернинг бош министр қилиб тайинланганлиги шуни очиқ кўрсатиб турибдики, Жанубий Африка Республикасидаги миллатчилар мамлакатни бошқариш жиловини миллатчи партия арбоблари орасида энг экстремист, энг шафқатсиз ва энг омонсиз диктатор қўлига бериб қўйдилар ва бунинг оқибати нималарга олиб келишини асло ўйламадилар.

Фервурд ҳаёт вақтида ўтказилиб турган сиёсат сабаблари Жанубий Африка Республикаси «халқлар турмаси» деган мудҳиш номга эга бўлиб қолди. Бу мамлакат энг ашаддий ирқчиликнинг қалъасига айланди. Бу мамлакатдаги ўн уч миллион африкалик аҳоли жуда шафқатсизлик билан таъқиб қилинмоқда ва энг элементар инсоний ҳуқуқлардан маҳрум қилиб қўйилган. Фақат битта рақамни кўрсатиб ўтайлик. Жанубий Африка Республикасида ҳар йил уч юз мингдан кўпроқ киши қамоққа олиниб, турмада сақланмоқда. АҚШ, Англия, Ғарбий Германия ва бошқа ғарб давлатларидаги қудратли монополияларнинг мададига таянаётган мана шу жирканч апартеид системаси Африкадаги миллий озодлик ҳаракатига ғов бўлиб хизмат қилмоқда. Африканинг туб аҳолисига қарши жуда кўп шафқатсиз қонунлар тузиб берган ҳозирги бош министр Форстер бу системани вужудга келтиришга ва кенгайтиришга анчагина ҳисса қўшган.

Ҳозирги вақтда мўътабар кузатувчиларнинг кўплари, Апартеид сиёсати тағин ҳам кўпроқ кучайтирилади, деган фикрни айтмоқдалар. Уларнинг айтишларича, Жанубий Африкада яна бир қанча ирқчилик қонунлари нашр этилади, бошқа фикрдаги кишиларнинг ҳаммасига қарши янги репрессиялар амалга оширилади. Равшандирки, бундай сиёсат Африка халқларининг, бутун прогрессив инсониятнинг Жанубий Африка Республикасидаги ирқчи ҳукмронларга нафратини тағин ҳам кўпроқ кучайтиради.

Апартеид системаси ахир бир кун емириб ташланиши турган гап. Жанубий Африкада африкаликлар миллий конгрессининг органи бўлган ва Доруссаломда нашр қилинаётган «Спортлайт он Сауд Африка» журнали бундай деб ёзади:

«Бизнинг халқимиз Фервурднинг ўлдирилганлигига сира ачинмайди, лекин пайти келиши билан у ўзининг жирканч Апартеид системасини давом эттираётганларни тор-мор келтириш учун қўзғолади».

Ф. САЙФУЛЬ-МУЛУКОВ. (ТАСС).

ШТАТСИЗ МУХБИРЛАРИМИЗ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

АСАЛАРИЧИ

Асалнинг фойдасини каттадан-кичик ҳамма яхши билади. Ундан медицинада ҳам кўпгина касалларни даволашда фойдаланилади. Айниқса асалари сутидан тайёрланадиган дори-дармонларга талаб катта. Умуман, асалнинг фойдаси беқиёс.

Буни яхши тушунган Оржоникидзе районидаги «Правда» газетасининг 50 йиллиги» совхози коллективи хўжаликнинг бошқа тармоқлари қатори асаларичиликни ривожлантиришга ҳам алоҳида эътибор бермоқда. Совхозда бир неча юз яшик асалари бор. Улар Псковм тоғлари этагида жойлашган. Бу ера «Красний водопад» экспериментал базасининг асаларилари ҳам бор. Тоғ ёнбағирлари ва теварак-атрофда гуллар беҳисоб бўлганлиги сабабли бу ер асаларичиликка жуда қулай.

Совхоз ва база асаларичилари ўртасидаги ўзаро мусобақа яхши натижалар бермоқда. Салкам йигирма йилдан бери шу соҳада ҳормай-толмай меҳнат қилиб келаётган Камолиддин ака Султонов совхознинг энг уста асаларичиларидан бири ҳисобланади. Шунинг учун ҳам ундан тез-тез маслаҳат сўраб туришади. К. Султонов ўзига қарашли 80 яшик асаларининг ҳар биридан 24 килограммдан ошириб бол олди. Унинг касбдоши М. Файзибоев эса ҳар бир яшикдан 20 килограммдан асал олди. Экспериментал база асаларичиси А. Норматов ҳам кўп ҳосил олишда улардан қолишмаяпти.

Асал арилар қишлик овқатларини ғамлаб олишди. Демак, келаси йил бол янада кўпаяди. Моҳир асаларичилар янаги мавсумда ҳар бир яшикдан кам деганда 27 килограммага етказиб асал олиш ниятидалар.

Ў. СУЛАЙМОНОВ.

ҚИЗИҚАРЛИ СЕМИНАР

Область комсомол комитети агитация ва пропаганда бўлимининг ташаббуси билан ўтказилган семинар тугади. Бунда область шаҳар ва қишлоқларидан келган 300 дан ортиқ ёш пропагандист қатнашди.

Семинар қатнашчилари Ўзбекистон КП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари В. Сизранцевнинг: «Ленин — революция пропагандасининг устаси», республика олий партия мактабининг старший ўқитувчиси, философия фанлари кандидати К. Фаликенинг «Коммунистик тарбиянинг йўллари ва методлари», Ўзбекистон давлат хавфсизлиги комитети бўлим мудири В. Гурьяновнинг «Буржуа идеологияси ва унга қарши кураш» темаларидаги лекцияларини тингладилар.

Э. ДОВУТБЕКОВ.

СТУДЕНТЛАР ЖАСОРАТИ

Студентлар ўз хоналарида дам олишаётган эди. Бирдан кимдир «Болалар, ёнғин, ёрдамга» деб қолди. Ҳамма зум ўтмай ётоқхона қаршисидаги 16-касалхона биноси томон югурди. Улар буркситган уй ичидан қимматбаҳо медицина асбобларини олиб чиқишганда ўт ўчириш командаси етиб келди. Пойтахтдаги электромедицина техникумининг 14. 19-группаси студентлари довюраклик кўрсатиб, давлат буюмининг нобуд бўлишига йўл қўймадилар.

А. УДАЙЧИЕВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ФУТБОЛ ОЛАМИДА

КРАСНИЦКИЙНИНГ ГОЛИ

Ўтган куни Белградда Югославия—СССР терма командалари ўртасида футбол бўйича халқаро ўртоқлик учрашуви бўлиб ўтди. Узоқ танаффусдан сўнг тошкентлик Г. Красницкий яна терма команда составида майдонга тушди. Шуниси қувончлики бу сафар у совет спорти шарафини командадош дўсти Юрий Пшеничников билан ҳимоя қилди.

Ўйин бошланиши биланоқ актив ҳужумга ўтган СССР терма командаси футболчилари рақиб дарвозаси олдида тез-тез хавфли вазиятлар ярата бошладилар. Красницкий тезда Матвеев, Казаков, Банишевскийлар билан тил топишаолди. Югославия терма командаси дарвозасига киритилган биринчи тўп автори пахтакорчи Г. Красницкий бўлди. Иккинчи тўпни эса Матвеев 11-метрдан киритди.

Иккинчи таймда майдон эгалари қандай бўлмасин ҳисобни ўзгартиришга ҳаракат қилдилар. Аммо биттадан ортиқ гол киритолмадилар. Дарвозабон Ю. Пшеничников яхши ўйнади. СССР терма командаси 2:1 ҳисобида ғалаба қозонди. Шундай қилиб совет футболчилари билан Югославия спортчилари ўртасида бўлиб ўтган навбатдаги тўққизинчи матч ҳам СССР фойдасига ҳал бўлди. Бундан аввал бўлган саккиз ўйинда терма командамиз уч марта ғалаба қозонган, уч ўйинни дуранг қилган ва биттасида енгилган эди.

«ПАХТАКОР» ФОЙДАСИГА

Навбатдаги турда «Пахтакор» қатнашмади. Аммо турнир жадвалидаги аҳволини бир мунча ўнглаб олди. 27-ўйинини ўтказган пойтахтнинг «Торпедо» командаси ҳисобида 33 та очко бор. Автозаводчилар ўтган куни Донецкда маҳаллий «Шахтёр» командасидан 0:1 ҳисобида енгилдилар. Иккинчи ўринда бораётган «Торпедо» бу мағлубиятдан кейин 21 та очко йўқотди, тошкентликлар эса ҳаммаси бўлиб 18 та очко йўқотган.

Одессада Армия спорт клуби билан «Черноморец» ўртасида ўтган матч денгизчилар фойдасига 2:0 ҳисобида тугади. «Зенит» «Локомотив»ни 2:1 ҳисобида енгди. Бошқирдистон пойтахти Уфа шаҳрида «Қайрат» — «Крылья советов» командалари беллашди. Ўйин натижасиз — 0:0 ҳисобида тугади. Бир кун аввал Кутаисининг «Торпедо»си билан Минскнинг «Динамоси» учрашган эди. Белорус футболчилари 4:1 ҳисобида ғалаба қозондилар.

Бугунгача командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	Ўйин	Тўплар	Очко
«Динамо» К.	25	52—12	41
«Торпедо» М.	27	43—26	33
ЦСКА	23	51—30	32
СКА Р/Д.	25	40—37	30
«Спартак» М.	23	33—27	29
«Пахтакор»	23	24—16	28
«Нефтяник»	25	32—21	27
«Динамо» Мн.	25	28—27	26
«Динамо» М.	24	34—26	25
«Зенит»	26	32—40	25
«Қайрат»	24	21—22	24
«Динамо» Тб.	24	26—25	23
«Черноморец»	26	23—30	22
«Шахтёр»	24	24—30	22
«Арарат»	25	18—36	20
«Торпедо» Кт.	25	32—47	18
«Крылья Советов»	24	15—32	17
«Локомотив»	24	18—35	14
СКА О.	25	11—38	10

ПЕШҚАДАМ ҒАЛАБАСИ

«Политотдел» колхози командаси навбатдаги турда Фарғонанинг «Нефтяник» командаси билан учрашди. Пешқадам катта қийинчилик билан 2:1 ҳисобида ғолиб келди. Турнир жадвалининг иккинчи поғонасида бораётган Фрунзенинг «Олга» командаси ҳам муваффақиятга эришди. Қирғиз футболчилари Уст-Каменогорскнинг «Восток» командасини енгдилар. «Политотдел» ҳамон «Олга»дан уч очко фарқ билан учинчи группада карвонбошлик қиляпти.

СЎНГГИ СЕКУНДЛАРДА...

Ўзбекистон ёшлар терма командаси Луганскда бутуниттифоқ ёшлар командалари финалида навбатдаги ўйинни тбилисилик тенгдошлари билан ўтказди. Командамиз сўнгги минутларгача 1:0 ҳисобида ютиб турган эди. Аммо ўйин тугашига ярим минут қолганда Тбилисининг ФШМ командаси 11-метрдан ҳисобни 1:1 қилди.

Сўнгги турда «Пахтакор» билан Тбилисининг ёшлар футбол мактаби командалари уч очко билан олдинда бормоқда. Қайси команда ғолиб келиши сўнгги турда ҳал бўлади.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

20 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — Телевизион янгиликлар, 18.20 — Болгария пионерлари ижоди (мактаб ўқувчилари учун), 18.50 — Мактаб тажриба участкасида, — 19.10 — Экран янгиликлари, 20.10 — Мамарасул Бобоев, Шабада ва япроқлар, 20.30 — Афсона ва куйлар (сурнай навоси).

21.10 — Эртаги кун программаси.

Рус тилида: 21.15 — Телевизион янгиликлар, 21.30 — Тошкент қурилмоқда (Озарбайжон қурувчиларига бағишланган эшиттириш ва концерт), 22.30 — Реклама ва эълонлар, 22.35 — Мен ва газ колонкаси (илмий-оммабоп фильм), 22.45 — Леа (телеспектакль).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — Пўлатдек тоблан (болалар учун), 17.30 — Саратов ёдгорлиги (бадиий ҳаваскорлар концерти), 17.50 — Қанотлар (телеспектакль), 19.50 — Тошкент янгиликлари.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/IX да Сарвқомат дилбарим, 21/IX да Уғирланган умр.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Уруш ва тинчлик — САНЪАТ САРОЙИ (кенг форматли рангли бадиий фильм, икки қисмдан иборат 1-серия, кундуз ва кечқурун).

Бугун — янги аттракцион — «МОСКВА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да). НАВОИЙ номли (эрталаб 10, 11-40 минут ва кундуз 5 яримда).

Гиппократ қасами — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», (кундуз ва кечқурун).

Одиссей саёҳати — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 4 ва кеч 6 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8-20 минут ва 10 да)

Ёш ўқитувчи саргузашти — КАФАНОВ номли.

Бугун янги аттракцион — НАВОИЙ номли, «ФЕСТИВАЛЬ».

ПУШКИН НОМЛИ ПАРКДА

(ёзги театр)

19, 20, 21 сентябрда ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

концертлари

Концертларда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Кундуз Миркаримова, Тоштемир Шарипов, солистлардан Олмахон Ҳайитова, Гулчеҳра Исмоилова, Хадича Алимардонова, Тўхта Рисметова, Низом Садриев, Рустам Мадраҳимов, Жуманиёз Бобожонов ва Ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашади.

Спектакль кеч соат 8 да бошланади. Билетлар парк кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

«СТРОЙБИТРЕМОНТ» КОМБИНАТИГА

сметачилар, бухгалтерлар, қурилиш касбларидаги ишчилар, автомашина ва трактор ҳайдовчилар, русча секретарь-машинистка

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Хуршид кўчаси, 9-уй (Лабзак). Телефон В-3-12-15, В-3-75 27.

«ТАШЗАГОТПЛОДООВОШТОРГ»га

бухгалтерлар (секторлар ва учёт группалари бошлиқлари вазифасига), технический бухгалтерлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Шота Руставели кўчаси, 132-уй (бош бухгалтерга учрашилсин).

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг

КИНЕМАТОГРАФИЯ ДАВЛАТ КОМИТЕТИГА

контрол-ревизия бўлимининг бухгалтер-ревизори

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 30-уй, кадрлар бўлими.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 08722. Г. 1205. ИНДЕКС 64969.